

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΩΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ

ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΣ 1845.

ΑΡΙΘ. 11

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ.

1845.

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΩΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΣ. 1846.

ΑΡΙΘ. 11.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ.

Επειδή φυσικός νόμος ώθει τόν άνθρωπον νά βαδίζη ύψηλότερα τῆς θέσεώς του ἐν τῇ κοινωνίᾳ· τὸ δὲ ἀληθὲς μεγαλειόν του ἐνυπάρχει μεταξὺ τῶν μεγάλων νόων καὶ ἐξόχων χαρακτήρων, πρέπει κατ' ὀρθὸν λόγον καὶ τὰ ἔθνη, (τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ Ὁ ΓΕΝΙΚΟΣ ἌΝΘΡΩΠΟΣ,) νά μεγαλύνωνται διὰ τῶν σχέσεων τῶν μεγάλων καὶ πεφωτισμένων ἔθνῶν. Καί, διότι μεταξὺ τῶν μεγάλων τούτων ἔθνῶν ὑπάρχουσιν διασθοραὶ, προλήψεις, ἀδυναμίαι, ἀπειρα ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ ἐλαττώματα, ἔπεται ὅτι τὸ θηρεῦον τὴν πρόοδόν του ἔθνος ὀφείλει νά ἐκλέγη μὲ προσοχὴν τὰ καλὰ, διὰ νά ἀποκατασταθῆ ἀληθῶς ἔθνος μέγα.

Τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἔχει μὲν ἀνάγκην φῶτων, πείρας, γνώσεων βιομηχανικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ πολιτικῶν: τόσων καλῶν καὶ ὀφελίμων πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἄφθνος καὶ ἀνεξάντλητος πηγὴ ἐνυπάρχει εἰς τὰ φωτισμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη· ἔχει δὲ ἐπίσης ἀνάγκην, καὶ νά ἀποφεύγῃ τὰ μεγάλα καὶ ὀλέθρια αὐτῶν κακά. Πρέπει αἱ δύο αὐταὶ ἀνάγκαι νά ἀναλογισθῶσιν ἀκριβῶς, διὰ νά ἐπιτύχῃ ἡ Πατρις τὸ σκοπούμενον· ἦτοι, διὰ νά πλουτίσῃ καὶ νά εὐδαιμονήτῃ.

Συμμορφούμενοι αὐστηρῶς μὲ τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς φυσικῆς προόδου τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἔθνῶν, ὡς πρὸς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μας Συγγράμματος, προσθέμεθα σκοπόν, ὄχι μόνον νά ἐραυζώμεθα ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Συγγραμμάτων ὕλην ὀφελίμων καὶ ἀναγκαίων, ἀλλὰ καὶ νά κατασταίνωμεν αὐτὴν, διὰ φιλολογικῆς ἐπεξεργασίας, εὐληπτον καὶ κατὰλληλον, ὡς δύναται νά κρίνει ὁ ἀναγνώστης ἐκ τοῦ ἐπομένου περὶ Τεχνομαθίας ἀρθρου μας.

Οἱ θέλοντες μεταξὺ τῶν φωτισμένων ἔθνῶν νά διδάξωσι τὰ τέκνα των ἐπάγγελμά τι, ὑποχρεοῦνται νά παραδώσωσιν αὐτὰ εἰς τινὰ εἰδήμονα τούτου, ἢ ἐκείνου τοῦ ἐπαγγέλματος ἀνθρώπον· οἱ δὲ παῖδες, παραδιδόμενοι εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας μὲ κάποιαι συνθήκαι, τὰς ὁποίας ἡ πείρα καὶ ἡ ἀνάγκη καθιέρωσαν εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς Βιομηχανίας καὶ τῶν ὤραιων Τεχνῶν, ἐξέρχονται μετὰ τὸν προσδιορισμένον καιρὸν τῆς τεχνομαθίας εἰς τὸν Κόσμον εἰδήμονες καὶ ἱκανοί. Ἐν ἡ ἐκλογὴ τοῦ τεχνοδιδασκάλου των γίνῃ καλῇ, ὄχι μόνον οἱ παῖδες μορφώνονται ἔμπειροί τεχνῖται, ἀλλὰ καὶ καλοὶ ἄνθρωποι. Οὗτος εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς, διὰ τὸν ὅποιον οἱ γονεῖς ἀποφασίζουσιν νά ἀφιερῶσιν τὰ τέκνα των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ξένων ἀνθρώπων.

Ἐκαστος ἀνθρώπος ἔχει ἴδιον τρόπον εἰς τὸ ζῆν, εἰς τὸ φέρεσθαι, εἰς τὸ ἐργάζεσθαι· ὁ δὲ ἴδιος οὗτος τρόπος γεννᾶται ἐκ τῆς συστηματικῆς ἀγωγῆς του. Ἡ πείρα διδάσκει τοὺς πολιτισμένους λαοὺς, ὅτι πρέπει τις νά διδαχθῆ συστηματικῶς τὰς ἀρετὰς ταύτας, διὰ νά ζῆ εὐδαιμόνως μεταξὺ τῶν ὁμοίων του· καὶ ὅτι, ὁ μὴ συστηματικῶς διδασκόμενος γίνεταί ἐπιπόλαιος, ἀτελής, ἄστατος: πολλάκις δὲ καὶ ἐπιζήμιος εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ἰποχρεούμενοι διὰ τῆς τεχνομαθίας οἱ παῖδες, κατὰ τὴν νεαρὴν καὶ ἀθῶν αὐτῶν ἡλικίαν, εἰς τὴν προστασίαν ξένων ἀνθρώπων, ἀρχίζουσιν παρευθὺς νά ἐμβαίνωσιν εἰς τακτικὴν τῆς ζωῆς στάδιον. Ἀναγκάζονται νά συμμορφωθῶσιν μὲ τὰ ἰδιώματα, καὶ μὲ τὰς χάριτας τῶν Κυρίων των, ὀφελόμενοι καὶ ἀπ' αὐτῶν αὐτῶν τὰ ἐλαττώματα, εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν γονέων ἐνεφύτευσεν εἰς τὰς ἀπαιτῆς ψυχὰς των

αὐστηρὸν ἦθος· οἰκειόνοινται μὲ τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης : σπουδάζουσι καθ' ὅλα τὰ μέρη τὸ ἔργον των : καὶ μετὰ πέντε, ἕξ, ἢ ἑπτὰ ἔτη ἀνεγείρονται μεταξὺ τῶν Βιομηχανικῶν κλάδων καλοὶ τεχνῖται· γίνονται ἱκανοὶ καὶ νὰ οργανώσῃσι καὶ νὰ διευθύνωσιν ἐπιτυχῶς ἓν ἔργον.

Ἄλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς ὑποχρεώσεως εἶναι σπάνιον πρᾶγμα, φαινόμενον ἐν μέρει εἰς τὸν ἐμπορικὸν μόνον κλάδον, καὶ εἰς τὴν Ναυτηλίαν. Ἄν οἱ γονεῖς τῶν παιδῶν ἦτον δυνατὸν νὰ αἰσθανθῶσι πόσον ἀναγκαῖα εἶναι ἡ τῆς τεχνομαθίας συνθήκη, ἤθελον προθύμως καταφεύγει εἰς ἓν τόσον σωτήριον μέσον, (σύνθηες καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἀρχαῖα βάρβαρα ἔθνη) ἀπαλλάττοντες τὴν μικρὰν κοινωνίαν μας ἀπὸ μίαν τερατώδη ἀνωμαλίαν, τὴν ὁποίαν ἡ τοιαύτη ἄγνοια ἐπιφέρει.

Ἰπάγει ὁ νεανίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐνδὸς τεχνίτου, καὶ μετὰ τρεῖς, ἕξ, ἢ ἑπτὰ μῆνας ἀρχίζει νὰ θεωρῇ τὸν ἑαυτὸν του ἐντελῶς διδαγμένον εἰς τὴν τέχνην· συμπιλιόνοινται μὲ ἄλλους τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος συνηλικιώτας· αἱ δὲ γινόμεναι μεταξὺ των ἐσφαλμέναι περὶ τὴν τέχνην θεωρίαι, γεννῶσιν εἰς τὰς ἀμόρφους εἰσέτι κεφαλὰς των τὸν ὀλέθριον τύφον. Μεταβαίνει εἰς ἄλλον διὰ συμφερότερον, καὶ ἐκεῖ μετ' ὀλίγον εὐρίσκειται εἰς δεινοτέραν θέσιν. Ἡ μὲν ἀμηχανία κατασκοτίζει τὸν ἐγκέφαλόν του : μυρίαὶ δὲ ἀλλόκοτοι ἰδέαι τοῦ ταράττουσι τὴν καρδίαν. Τέλος πάντων, ἀφοῦ διέλθῃ σειράν ἔργων καὶ προσώπων ἀνγκάζεται νὰ παραιτήσῃ τὸ βιομηχανικὸν στάδιον, καταφεύγων εἰς τινὰ δουλικὴν ὑπηρεσίαν, ἢ εἰς τὴν Ἰταλιαν.

ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΟΜΑΘΙΑΣ.

Εἰς τὰ περισσότερα ἐπαγγέλματα τῶν πλέον ἐλευθέρων εἰδῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, δὲν ὑπάρχει καμία συμφωνία περὶ τῆς τεχνομαθίας. (1) Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ ἐπάγγελμά τι, ἢ τέχνην, ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ἓν ποσόν, καὶ οὕτως δύναται νὰ ἔχῃ τὰ μέσα καὶ τὴν εὐκολίαν εἰς τὸ νὰ μαθηθῆναι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κυρίου του, ἐὰν θέλῃ. Ὁ ἐπιθυμῶν

(1) Ἰδί εἰς τὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου. Σελ. 176.

λοιπὸν νὰ μετέρχεται συστηματικῶς καὶ ἐλευθέρως κανὲν ἔργον, ἀνάγκη νὰ πληρώσῃ εἰς κανένα ἕξοχον τεχνίτην, διὰ νὰ ἐργάζεται ἀκωλύτως εἰς τὸ ἐργαστάσιον αὐτοῦ καὶ νὰ μαθηθῆναι ὅσον δύναται, θεωρῶν καὶ συμπράττων εἰς τὴν γενικὴν ἐνέργειαν τῶν ἔργων.

Ὁ μαθητευόμενος, ἐμπορεῖ, ἐὰν θέλῃ, νὰ ἀμελῇ τὰς μαθήσεις του· ἀλλὰ τοῦτο, οὐδὲ εἰς τὸν τεχνοδιδάσκαλόν του, (ὅστις θέλει συμπονεῖ μὲν ἐξ ἐνὸς μέρους τὴν δυστυχίαν τοῦ μαθητευομένου, λαμβάνει δὲ ἐξ ἄλλου τὰ συμφωνηθέντα χρεῖματα χωρὶς αὐτὸς νὰ δίδῃ τίποτε) οὐδὲ εἰς τὸ Δημόσιον, δύναται νὰ προξενήτῃ καμμίαν βλάβην. Καίτοι, ἐὰν καὶ ὁ νέος τεχνίτης εἰσάγεται εἰς τὴν συνοδίαν τῶν ἐργολάβων χωρὶς νὰ δώσῃ δημοσίους ἐξετάσεις, δὲν προκύπτει ὅμως καμμία ζημία εἰς τὸ Δημόσιον, ἐπειδὴ οἱ κανόνες τῶν ἐπαγγελματῶν δὲν τῷ συγχωροῦσι νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργον τι ἄνευ τῆς συνδρομῆς εἰδήμονός τινος, ἐπιστάτου, ἢ διευθυντοῦ· καὶ κανεὶς δὲν τὸν πλησιάζει ἐὰν δὲν ἔχῃ ἐντελῶς τὰ προσόντα τῆς ἐπαγγελομένης τέχνης.

Ἄλλ' ἐσχάτως νόμος ἰδιαίτερος ἐπροεδείρισεν εἰς τὸν μαθητευόμενον νὰ ὑπερετῇ ὡς τοιοῦτος πέντε κατὰ συνέχειαν ἔτη, χωρὶς νὰ δύναται νὰ μεταβαλῆ εἰς ἄλλον τοῦ αὐτοῦ ἕξους τεχνίτην· ἢ δὲ ἰσχὺς τοῦ νόμου ἐσμίκρυνε, ἀφοῦ τὸ νομοθετικὸν σῶμα ὑπεχρέωτε τοὺς τεχνοδιδασκάλους νὰ ἐξετάζωσιν ἰδιαίτερος τὸν μαθητευόμενον, πρὶν τῷ δώσωσιν ἐπιτήμως ἄδειαν νὰ μετέρχεται τὸ μαθητευθὲν ἐπάγγελμα. Τὸ πληρονοῦμενον ἐπὶ τῆς τεχνομαθίας ποσὸν συνίσταται ἐκ διαφόρων ποσοτήτων· τακτικῶς δὲ δίδωσιν 120. λίρας στερλίνας.

Ὅσοι καταχθίνονται εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς Φυσικῆς, δὲν ὑπόκεινται μὲν εἰς τοὺς ὅρους τῆς τεχνομαθίας· ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ δίδωσιν δημοσίους ἐξετάσεις. Ἄπαντες δὲ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν φαρμακοποιίαν, πρέπει νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὰ πέντε ἔτη τῆς τεχνομαθίας· τὰ αἴτια πρὸς τούτοις τῆς τεχνομαθίας ὀλιγώστευσαν πολὺ ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἰδικῶν ἐξετάσεων Νόμου, ἐν οἷς ἀποδοκιμάζονται ὅσοι δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην γνῶσιν, ἐὰν καὶ οὗτοι εἶχον ὑπηρετήσῃ τὴν περὶ τῆς τεχνομαθίας ὄρισμένην πενταετηρίαν. Ἄν ἡ ἐξέτασις τοῦ τεχνοδιδασκάλου γίνῃ αὐστηρὰ, τοῦτο ἀνταμοίβει περισσότερον τοὺς γονεῖς ἢ κηδεμόνας τοῦ νέου τεχνίτου, παρὰ τὸ ἀπλοῦν ἀποτέλεσμα τοῦ ὅτι ὑπηρετήσῃ πέντε ἔτη ὡς μαθητευόμενος.

Ἄλλ' ὁ σκοπὸς τῆς τεχνομαθίας συντείνει καὶ εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων, ὅστις δὲν ἔμπορεῖ νὰ βασισθῆ εἰς μόνην τὴν ἐξέτασιν. Ἐπειδὴ, ὁ διατηρήσας κακὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ διήθημα τῆς τεχνομαθίας του παῖς, δὲν ἔμπορεῖ νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ τεχνοδιδασκάλου του συστατικὰ περὶ καλῆς ἀγωγῆς· καὶ οὕτως, ματαιοῦνται σχεδὸν αἱ περὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ προσπάθειαι, διότι δυσκολεύεται, ἄνευ τῶν καλῶν συστατικῶν νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ ἔργου.

Εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὰ ἐπαγγέλματα, καὶ ἐν γένει εἰς πᾶν ἔργον, οἱ παῖδες στέλλονται πολλὰ μικροὶ, ὅχι μόνον διὰ νὰ μάθωσιν ἐν ἔργον πρὸς πόρον ζωῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ μορφώσωσι τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν. Ὅθεν, μία σχέσις ἀνάλογος μὲ ἐκείνην τοῦ αὐθέντου καὶ ὑπηρετοῦ, ἢ τοῦ γονέως καὶ τέκνου, εἶναι ἀμοιβαίως ἀναγκαία τόσον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τεχνοδιδασκάλου, καθὼς καὶ διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ μαθητευομένου.

Μέγας τις συγγραφεὺς Ἄγγλος ἀναφέρει περὶ τῆς τεχνομαθίας, ὡς ἐάν τὸ μόνον πρόβλημα ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἀποστήμα τοῦ ἀναγκαίου καιροῦ, κατὰ τὸν ὅποιον ἐδύνατο ὁ παῖς νὰ μάθῃ τὴν τέχνην του. Ἄν οἱ γονεῖς ἔμπόρου νὰ κρατήσωσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὰς οἰκίας, ἢ εἰς τὰς σχολαῖς ἕως νὰ μεγαλύνωσιν, ἢ ὑποχρεώτις τῆς τεχνομαθίας ἤθελεν εἶσθαι περιττὴ· τὸ δὲ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας ἠδύνατο νὰ ᾔηται τόσον, ὅσον ἀπαιτεῖτο εἰς τὸ νὰ μάθῃ τις τὴν τέχνην του. Ἄλλ' εἶναι ἀδιαφιλονεικῆτον, ὅτι κανεὶς, προχωρούσης τῆς ἡλικίας του, δὲν δύναται ποτὲ νὰ μάθῃ ἰντελῶς καὶ συστηματικῶς ἐν ἔργον· ἢ δὲ περὶ τῆς τεχνομαθίας συνθήκη κρέμαται ἀπὸ τόσα περιστατικὰ, τὰ ὅποια κανεὶς νόμος δὲν ἔμπορεῖ νὰ προβλέψῃ.

Ὁ τεχνοδιδάσκαλος εἶναι ὁ μόνος κατάλληλος νὰ προαδιορίσῃ τὸν καιρὸν τῆς τεχνομαθίας, ὅστις δύναται νὰ ἀπαιτῆ ἀπὸ τὸν μαθητευόμενον, εἴτε περισσοτέραν πληρωμὴν καὶ ὀλιγωτέραν δούλευσιν, εἴτε ὀλιγωτέραν πληρωμὴν καὶ περισσοτέραν δούλευσιν. Ὅθεν, ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἡ νομοθεσίς δὲν ἔμπορεῖ ἐπωφελῶς νὰ ἐπέμβῃ.

Ἐπομένως, ὅταν οἱ παῖδες παραδίδωνται ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῶν, κατὰ τὴν νεαρὰν τῶν ἡλικίαν, εἰς τοὺς τεχνοδιδασκάλους διὰ νὰ μάθωσι τινὰ τέχνην, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὑποχρεῶνται εἰς τὸ νὰ συμφωνῶσι διὰ ἐκτεταμένην περιοδίαν· διότι παρ' αὐτοῖς ἔχουν νὰ μάθωσι νὰ ᾔηται προσεκτικοὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν, μεθυστικοὶ, καὶ εὐχάριστοι·

Ἐάν δὲ ὁ τεχνοδιδάσκαλος δυνηθῆ νὰ ἐγχαράξῃ εἰς τοὺς μαθητευομένους παρ' αὐτῷ παῖδας καλὰ παραδείγματα τῆς ζωῆς, τοῦτο ἠθέλεν εἶσθαι ἐπίσης ἀναγκαῖον· διότι εἰς τὸν μαθητευόμενον ἡ ἠθικὴ διδασκαλία εἶναι καὶ ὠφέλιμος καὶ ἀναγκαία· ἐάν, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐγχαράξῃ κακὰ παραδείγματα, τότε δὲν θέλει προτιμᾶσθαι ὑπὸ τῶν μαθητευομένων· διότι ὁ μαθητευόμενος παῖς ἀποσπᾶται ἐκ τῆς πατρικῆς του οἰκίας μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μορφώσῃ τὸν νοῦν του, νὰ γίνῃ ἰκανὸς εἰς τὸ νὰ διευθύνῃ ἐντελῶς καὶ συστηματικῶς ἐν ἔργον, καὶ νὰ προποιομασθῆ διὰ νὰ τρέξῃ ἐντίμως καὶ εὐτυχῶς τὸ στάδιον τοῦ κόσμου. Ὅστις λοιπὸν τεχνίτης δύναται καλλίτερα νὰ ἐμφυτεύῃ τὰ τρίτα ταῦτα ἀναγκαῖα προτερήματα εἰς τοὺς παῖδας, ἐκεῖνος εἶναι καὶ ὁ καταλληλότερος, τὸν ὅποιον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προτιμοῦν οἱ μαθητευόμενοι. (Penny Magazine.)

ἩΘΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

Ὁ Ρικάρδος Μακβίλλ υἱὸς ἐνὸς πλουσίου ἐμπόρου ἀπὸ τὸ Δουβλίον, εἰς τὴν ὠραιότητα τοῦ σώματος, καὶ εἰς τὴν ἀξυτῆτα τοῦ πνεύματος, ἦν ὡς μίαν καρδίαν ἀπάλην καὶ εὐσπλαγγχον, ἧτις ἔτι μᾶλλον ἀξιοτίμητα κατέστηνεν εἰς αὐτὸν τ' ἄλλα χαρίσματα τῆς φύσεως. Εὐρεσκόμενος εἰς τὸ Ἄγγερον διὰ πραγματείαν, εἶδε μίαν ἡμέραν νὰ ἀρράξῃ ἐν καράβιον, εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν δύο νέαι γυναῖκες, αἱ ὅποια ἔκλαιον πικρῶς. Σπλαγγχισθεὶς πρὸς μίαν τοιαύτην θέαν, ἐπλησίασε διὰ νὰ λάβῃ εἰδήσιν δι' αὐτάς, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἦσαν δύο νέαι αἰχμάλωται νεωστὶ φερθεῖσαι ἐκεῖ εἰς πώλησιν. Αὐτὸς λοιπὸν ἐπαρρησιάζετο εὐθὺς διὰ νὰ τὰς ἀγοράσῃ, καὶ πληρώσας ὅ,τι ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ οἱ πλεονέκται πειραταί, μὲ εὐναικὰ λόγια ἄρχισε νὰ τὰς παραρηγορῇ, τὰς ἐσυντρόφευσεν μέσα εἰς τὸ καράβιον του, ἐφάνερωσε καὶ εἰς τὰς δύο ὅτι ἦσαν ἐλεύθεραι, καὶ αὐτὸς ἦτον ἕτοιμος εἰς κάθε πρᾶγμα ὅπου ἠθελε ταῖς χρειασθῆ. Εἰς μίαν τοιαύτην ἀνέλπιστον γενναϊότητα, αἱ δύο γυναῖκες ἔπεσαν μὲ ἐκπληξιν καὶ χαρὰν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ αἱ ὀδυρμοὶ μετετρέπησαν εἰς τὰς ζωντανωτέρας φωνὰς τῆς χαρμονῆς καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ἦσαν αὗται ἀμφοτέραι εὐγενεῖς καὶ ἀστεῖαι τὸ εἶδος·

μία δὲ ἦτον καὶ ἐξόχου ὠραιότητος. Ὁ Ρικάρδος ἐπλήχθη ἀπὸ ἐκείνα τὰ αἰσθήματα ὅσα συνειθίζον νὰ ἐμπνέωσι εἰς ἄνθρωπον εὐεργετικὸν μίαν γλυκεῖαν ἔρσειν πρὸς τοὺς παρ' αὐτοῦ εὐεργετημένους. Ἡ εἰλικρινὴς εὐγνωμοσύνη τῆς κόρης, τ' ἄλλα προτερήματα ὅσα εἰς αὐτὴν ἐξεσκεπάσεν, ἡ συνέσις, ἡ εὐφυΐα, τὸ πνεῦμα, ἡ πραότης τοῦ χαρακτῆρος της, τὸ κομψὸν τοῦ τρόπου της, τὰ φανερά σημεῖα τέλους μιᾶς εὐγενοῦς καὶ φρονίμου ἀνατροφῆς, ἔκκιζον νὰ συλλάβῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον δι' αὐτὴν καυστικώτατον ἔρωτα. Ἡ κόρη ἀπὸ τὸ μέρος της ἤδη εἰς αὐτὸν δεμένη μετὸν γλυκὺν δεσμὸν φιλικῆς εὐγνωμοσύνης, βλέπουσα αὐτὸν πολλαπλασιάζοντα καθ' ἑκάστην τὰς περιποιήσεις, καὶ πρὸς μίαν ὄχι κοινὴν ὠραιότητα ἔχοντα καὶ τὰ ταύτης τιμιώτερα χαρίσματα ψυχῆς πεπαιδευμένης, καὶ ἀγαθῆς καρδίας, δὲν ἐδυνήθη νὰ μὴν αἰσθανθῆ παρομοίαν κλίσειν.

Ὁ Ρικάρδος πολλάκις τὴν παρεκάλεσε μετὰ γλυκεῖαν ἐνστασιον, διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ ὄνομά της, τὴν οἰκογένειάν του, καὶ τὴν πατρίδα. Αὐτὴ εὐχαριστήθη νὰ τοῦ ἀποκριθῆ ὅτι τὸ ὄνομά της ἦτον Κωνσταντία, καὶ ὅτι ἡ σύντροφός της ἐκαλεῖτο Ἐλισάβετ· ἀλλὰ τοῦ ἐζήτησε συγγνώμην διότι ἔπρεπε νὰ σιωπῆσῃ τὰ ἐπίλοιπα. Φθάνει σοι, τοῦ εἶπε, νὰ μάθῃς ὅτι ὁ οὐρανὸς δὲν με ἔκαμε νὰ γεννηθῶ ἀνάξια τῶν μεγάλων περιποιήσεών σου, αἱ ὁποῖαι ἴσως κάμμειαν ἡμέραν θέλουσιν λάβῃ τὴν πρέπουσαν ἀνταμοιβήν.

Φθάσας ὁ Ρικάρδος εἰς Δουβλίον ἐπαρρησίασεν εἰς τὸν πατέρα του τὰ δύο κοράσια, ἐδιηγήθη μετὰ ποῖον τρόπον τὰ εἶχεν ἀποκτήσῃ, μίτε ἐδυνήθη νὰ τοῦ σιωπῆσῃ τὸν ἔρωτα τὸν ὁποῖον εἶχε διὰ τὴν Κωνσταντίαν. Ἐπαίνεσεν ὁ καλὸς πατὴρ τὸ γενναῖον ἔργον τοῦ υἱοῦ του εἰς τὸ νὰ τὰ ἐξαγοράσῃ, ἀλλὰ δὲν ἐπαίνεσε τὸν γάμον, τὸν ὁποῖον ὁ υἱὸς ἐπεθύμει νὰ συγκροτήσῃ μετὰ τὴν ἀγνώριστον καὶ ξένην ταύτην νέαν, καὶ κατ' ἀρχὰς δὲν τοῦ ἐφάνη πρέπον· ἀλλὰ δὲν ἐπέρασε πολὺς καιρὸς, ὅτε παρακινήθεις καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀπὸ τοὺς εὐγενικοὺς τρόπους, καὶ ἀπὸ τὰ ἀγαπητὰ προτερήματα τῆς κόρης, εἰς τὰς θερμὰς ἐπιθυμίας, καὶ συνεχεῖς παρακαλέσεις τοῦ υἱοῦ του δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ ἐναντιωθῆ. Ὄταν ἡ Κωνσταντία ἤκουσε τὸν Ρικάρδον νὰ τῆς ξεσκεπάσῃ φανερὰ τὸν ἔρωτά του, τοῦ ὁποῖου εἶχε δώσει προτῆτερα καθυρὰ σημεῖα, ἀλλὰ δὲν εἶχε τολμήσῃ ποτὲ νὰ φανερώσῃ σαφῶς, καὶ τὸν ἤκουσεν ὁμοῦ νὰ τῆς προσφέρῃ τὴν δεξιάν του, ἃν καὶ οὐσα ἐξ ἴσου τετρωμένη, ἠσθάνετο

εἰς τὴν ψυχὴν μεγαλωτάτην χαρὰν, μ' ὄλον τοῦτο πολεμημένη καὶ ἀμφίβολος ἔμεινε πολὺν καιρὸν· τέλος ὁ ἔρωσ τὴν ἐνίκησεν, ὁ Ρικάρδος εἶδεν ἐστεφανωμένας τὰς εὐχὰς του, καὶ πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ ὁ χρόνος, ἕνας χαριέστατος, καὶ ὠραιότατος υἱὸς ἐστάθη ὁ γλυκὺς καρπὸς τῆς εὐτυχοῦς αὐτῶν ἐνώσεως.

Ἀφ' οὗ ἐπέρασαν οὕτω δύο χρόνους μεταξὺ τῶν ἡδονῶν τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης, καὶ καθαρωτάτης ἀγάπης, ὁ Ρικάρδος ἐβιάσθη ἀπότινας ὑποθέσεις του νὰ ἐπιχειρισθῆ ἐν νέον καὶ μακρυνότερον ταξείδιον. Ἐν τῷ χωρίζεσθαι ἀπὸ τὴν ἀγαπημένην του γυναῖκα, τὰ δάκρυα ἦσαν πολλὰ, μίτε ἐδυνήθη νὰ τὴν ἀφήσῃ χωρὶς νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν εἰκόνα της, τὴν ὁποῖαν ἔδωκεν εἰς ἕν δακτυλίδιον του. Μετὰ διαφόρους περιηγήσεις εἰς διαφόρους τόπους, ἦλθε τέλος πάντων εἰς Παλέρμον, ὅπου μίαν ἡμέραν, ἐν ᾗ ἐκάθετο θεωρῶν προσεχῶς τὴν ποθητὴν εἰκόνα, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δὲν ἐδύνατο νὰ κρατῆ πολὺν καιρὸν μακρὰν τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀνθρωπὸς τις τῶν ἐκ τῆς βασιλικῆς Αὐλῆς εὐρισκόμενος κατὰ τύχην πλησίον του, τὴν ἐγνώρισε, καὶ παρευθὺς ἔδωκεν εἰς τὸν βασιλέα τὴν περὶ τούτου εἰδήσιν. Ὁ βασιλεὺς ἀμέσως ἐπρόσταξε νὰ τὸν φέρωσιν ἔμπροσθέν του, καὶ ὑποκρινόμενος πᾶν ἄλλο τι, καὶ τὴν ὁμιλίαν ἐπιτείνων ἀπὸ ἕν εἰς ἄλλο πρᾶγμα, ἄρχισε νὰ σκέπτεται προσεκτικῶς τὸ δακτυλίδιον. Κατὰ πρώτην προσβολὴν ἠσθάνθη εἰς τὴν καρδίαν του ἕνα θέρυθρον μεγαλωτάτον· ἀλλ' ἔτι προσποιούμενος τὸν ἠρώτησε μετὰ πραΰτητος ποῖον ἐπαράστηνεν αὐτὴ ἡ εἰκὼν. . . . Εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς γυναικὸς μου, ἀπεκρίθη ὁ Ρικάρδος. . . . Τῆς γυναικὸς σου! εἶπεν ὁ Βασιλεὺς· καὶ ποῦ εὐρίσκεται; — Εἰς Δουβλίον, ἀπεκρίθη, μετὸν πατέρα μου. — Πῶς ὀνομάζεται; — Κωνσταντία. — Εἶναι γέννημα τοῦ Δουβλίου, ἢ ξένη; — Εἶναι ξένη, ἀλλ' ἀπὸ ποῖαν πατρίδα, ὁ Βασιλεὺς δὲν ἐξεύρω. Ἐδῶ ἐβιάσθη νὰ τοῦ διηγηθῆ, πῶς τὴν ἐλευθέρωσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν πειρατῶν, πῶς τὴν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Δουβλίον, καὶ τέλος πῶς ἐγένετο γυνὴ του. Ὁ Βασιλεὺς ἀκούσας ἐπιμελῶς τὰ πάντα, χωρὶς νὰ εἴπῃ ἄλλο τι, ἐπρόσταξε νὰ κρατηθῆ ὁ Ρικάρδος. Ἐπειτα ἐκέλευσε νὰ ἐτοιμάσουν παρευθὺς ἐν καράβι καὶ τὸ ἔστειλόν, καὶ μετὰ τὴν Ἐλισάβετ. Ποῖος νὰ διηγηθῆ τὴν σύγχυσιν καὶ ἐκπλήξιν τοῦ ἀβλήτου Ρικάρδου, ὅταν εἶδε τὸν κίνδυνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἀστόχαστος διήγησίς του τὸν ἔβριψε;

πόση ἢ φρίκη, καὶ ὁ τρόμος τῆς δυστυχούς Κωνσταντίας, ὅταν ἐλήφθη διὰ προσταγῆς τοῦ πατρὸς τῆς καὶ Βασιλέως! ὅποια ἐστάθη εἰς Δουβλίον ἢ ἀπόγνωσις τοῦ ἀθλίου γέροντος, ὅς, τις αἰφνιδίως εἶδεν ἑαυτὸν ἐστερημένον ἀπὸ τὴν νύμφην του, ἀπὸ τὸν ἐγγονον, καὶ ἀπὸ τὸν υἱόν του;

Ἀφ' οὗ ἡ Κωνσταντία ἐφθασεν εἰς Παλέρμον, καὶ ἐφέρθη ἐμπροσθεν τοῦ Βασιλέως, κατὰ πρώτην προσβολὴν σχεδὸν ὀλιγοθύμησεν ἀπὸ τὸν φόβον τῆς. Ἐπειτα ἐγκαρδιωμένη, καὶ προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας του, ὦ Βασιλεῦ, τοῦ εἶπεν· ἐγὼ πρέπει νὰ σοὶ φανῶ ἔνοχος διὰ μυρίας αἰτίας, καὶ με ὑποταγὴν προσμένω τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀργῆς σου. Ἄλλ' οὗτος ὁ ἀγαπητὸς υἱός μου, ἀλλ' ὁ δυστυχὴς πατὴρ του εἶναι ἀθῶος, καὶ διὰ τοῦτο σὲ παρκαλῶ νὰ ἦναι ἐλεύθερος. Ἀγκαλιὰ ἂν ὁ θυμὸς σου ἤθελε νὰ δώσῃ τόπον μίαν στιγμὴν εἰς τὴν συνήθη σου εὐπλαγχίαν, ἴσως ἤθελες εὐρη καὶ ἐμὲ τὴν ἰδίαν ὀλιγώτερον ἔνοχον ἀφ' ὅ, τι τώρα πρέπει νὰ σοὶ φαίνωμαι. Τὴν λυπηρὰν ἡμέραν, ἡ ὁποία ἀπὸ σὲ με ἀπομάκρυνε, ἐγὼ ἤμουν εἰς περιδιάβασιν μετὰ τὴν ἑλισσάβητ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῶν βασιλικῶν παραδείσων, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐν τάγμα ἀνθρώπων, οἱ τινες μᾶς ἐνέδρευον, ἕξαφνα μᾶς ἀρπάζουσι καὶ φέρουσι μετ' ἑαυτῶν ἀμφοτέρας. Ὁ φόβος, ἡ λύπη, ἡ ἀπελπισία μᾶς ἔκαμε νὰ βάλλωμεν μεγαλωτάτας φωνάς, ἀλλ' εἰς μάτην! Ὁ Δοῦξ τοῦ Βῆρι, αἴτιος τῆς ἐπιβουλῆς ταύτης, ἐπρόσταξε νὰ μᾶς φέρωσιν εἰς τὸ ἐκεῖ σιμὰ παρ' αὐτοῦ ἐτοιμασμένον καράβι, καὶ παρευθὺς νὰ ἀρμενίσουν. Ὁμολογῶ εἰς τοὺς πόδας σου, ὦ Βασιλεῦ, ὅτι ἡ καρδία μου ἐδυνήθη κατ' ἀρχὰς νὰ φυλαχθῆ ἀπὸ αὐτὸν, ἀλλὰ σοὶ κάμνω ὄρκον ἀκόμη, ὅτι τότεν ἤμουν μακρὰν ἀπὸ τὸ νὰ συγκατανεύσω εἰς μίαν τοιαύτην παράνομον φυγὴν, ὥστε ἀπὸ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐγὼ τὸν ἔβλεπα ὡσὰν τὸν μισητότερον ἀνθρωπὸν τοῦ κόσμου. Φθάσαντες εἰς ὑψηλὴν θάλασσαν, ἡμεῖς ἀπαντήθημεν ἀπὸ ἕν πειρατικὸν καράβι· ὁ πόλεμος ἔγινε πολὺς καὶ πεισματικὸς, ὁ Δοῦξ ἐπολέμησε μνησιώδως· ἀλλὰ τέλος ἐπλήρωσε μετὰ τὸν θάνατον τὴν ποινὴν τοῦ ἐγκλήματός του. Ἡμεῖς ἐφέρθημεν εἰς τὸ Ἄλγερν διὰ νὰ πωληθῶμεν ὡς αἰχμάλωτοι. Ἐνας ἀγνώριστος νέος ἐφάνη ἐκεῖ ὡς ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν πρὸς σωτηρίαν μας. Παρακινήθεις ἀπὸ γενναίαν συμπάθειαν, προσέφερε μεγάλην τιμὴν διὰ τὴν ἐξαγόρασίν μας, καὶ τὴν ἐπέτυχεν· ἀφ' οὗ μᾶς ἠλευθέρωσε, δὲν ἠμέλησε νὰ μᾶς

περιποιῆται μετὰ κάθε τρόπον· μᾶς ἠρώτησε πολλάκις περὶ τῆς πατρίδος μας, καὶ ἐκεῖ ὑπεσχέθη νὰ μᾶς συντροφεύσῃ· ἀλλ' ἐγὼ φοβουμένη τὴν ὑποψίαν, ὅπου σὺ δικαίως ἔπρεπε νὰ λάβῃς ὅτι ἐγείνα ἐγὼ συμμετοχὸς τῆς φυχῆς, φοβουμένη λέγω τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀγανακτικότητός σου, δὲν ἐτόλμησα ποτὲ νὰ φανερωθῶ. Αὐτὸς με ἔφερεν εἰς τὸν πατέρα του, καὶ ἀφ' οὗ μοὶ ἀπέδειξε διὰ πολλὸν καιρὸν τὰς πλέον σεμνὰς θεραπείας, ἀγκαλιὰ καὶ τοῦ ἤμου ζένη, καὶ ἀγνώριστος, καὶ ἰσχυρογνώμων εἰς τὸ νὰ κρύπτωμαι, με ὅλον τοῦτο μοὶ ἐπρόσφερε γενναίως τὴν δεξιάν του, καὶ ἔγεινε ἀνὴρ μου. Ἐγὼ σὲ ἔβλεπα ὦ Βασιλεῦ· ἴσως δὲν εἶμαι πλέον ἀξία νὰ με βλέπῃς ὡς θυγατέρα σου. Ἄλλ' ἐγκαταλελειμένη, καθὼς ἐνόμιζον, ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, τεταραγμένη ἀπὸ ἕνα ἀνίκητον φόβον τῆς ὀργῆς σου, χωρὶς ἐλπίδας τοῦ νὰ σὲ ξαναἰδῶ πώποτε, νικηθεῖσα πρὸς τοῦτοις καὶ ἀπὸ μίαν αἴσθησιν εὐγνωμοσύνης, νικηθεῖσα, λέγω πάλιν, ἀπὸ μίαν αἴσθησιν γλυκυτέραν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐνέπνευεν ὁ εὐγενὴς καὶ ἀγαπητὸς τρόπος του, ὑπετάγη, καὶ ἐδέχθη νὰ γίνω γυνὴ του. Τιμώρησον ὦ Βασιλεῦ, τιμώρησον τὴν θυγατέρα σου, καὶ ἂν εἶμαι ἀξία τῆς αὐστηρότητός σου, δὲν θέλω τολμήσει νὰ παραπονοῦμαι δι' αὐτὴν· ἀλλ' ὁ εὐεργέτης μου ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστῶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ζωὴν, ἀλλὰ τὸ ἀπαλὸν τοῦτο νήπιον, μὴ θελήσῃς νὰ ὑποφέρουν τὴν ποινὴν ἐνός ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ὅλον ἐδικόν μου.

Ἐν τῷ ἀκούειν τοὺς λόγους τούτους, τοὺς ὁποίους ἡ ἐνέργεια τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦτε προσώπου, καὶ τῆς φωνῆς κατέστηνον δραστικώτερος, ὁ Βασιλεῦς, ὅς, τις ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ἀποδειχθῆ θυμωμένος καὶ αὐστηρὸς, ἠσθάνθη ὅτι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἠσύχαζε καὶ ἐπραύνετο ἡ ψυχὴ του. Τὸ ταπεινὸν καὶ λυπηρὸν σχῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἡ Κωνσταντία, οἱ στεναγμοὶ τῆς, καὶ τὰ δάκρυά τῆς, τὸ κλύσιμον μετὰ τὸ ὁποῖον τὸ ἀπλοῦν βρέφος ἐδυνάμωνε περισσότερο τὸ τῆς μητρὸς, ἔκαμαν εἰς τὴν καρδίαν του μεγαλωτάτην μεταβολήν. Αὐτὸς ἠπλωσε πρὸς τὴν θυγατέρα του, τὴν ἔτι πεσμένην εἰς τοὺς πόδας του, φιλοστόργως τὴν χεῖρα, καὶ σηκώνοντάς την, Σὺ με ἐλύπησας, τῆς εἶπε, δεχομένη, χωρὶς τὴν θέλησίν μου, τόσον ἀνόμιον δεσμὸν περισσότερο με ἔβλαψες ἀμφιβάλλουσα διὰ τὴν ἐπισείκειάν μου, ἂν ἡ φυγὴ σου ἦτον ἀθῶος· ἀλλ' ἐπειδὴ βλέπω, ὅτι ἀποτέλεσμα ἀδυναμίας, καὶ ὄχι ἐπταισμένης ψυχῆς εἶναι αἱ ὕβρεις τὰς ὁποίας μοὶ

ἔλαμες, ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶμαι πατήρ σου, καὶ σὲ συγχωρῶ. Οὕτω λέγων μετὰ πόθου τὴν ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἐπρόσταξε νὰ φερθῇ ἔμπροσθέν του ὁ Ῥικάρδος. Ἐνα ποταμὸν δακρῶν ἔχυσεν ἡ Κωνσταντία πρὸς τοῦτο, δάκρυα ἀγάπης, χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης, καὶ ὁ Βασιλεὺς ἔτι μᾶλλον κάτανυθεις, τὰ ἐσυντρόφευε μὲ τὰ ἐδικὰ του. Ὁ Ῥικάρδος ὡς τὸσον ὁ πρὸ πολλοῦ ἀβέβαιος καὶ δισταζὼν περὶ τῆς τύχης του, τεταραγμένος δι' αὐτὴν τὴν νέαν προσταγὴν ἀπὸ μυρίου φόβου, ἤρχετο ὠχρὸς καὶ τρέμων. Ὄταν εἶδε τὴν Κωνσταντίαν ἐξαφνα ἐπάγωσεν ὄλον του τὸ αἶμα· ἀλλὰ μετὰ τοῦτο αἰσθανόμενος μίαν φλόγα, καὶ ζωντανωτέραν διάχυσιν ψυχῆς, χωρὶς νὰ στοχασθῇ τοὺς περιστάτας, ἐπιλήσμων παντὸς ἄλλου πράγματος, ἐβρίβθη εὐθύς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ σφύγγων αὐτὴν, καὶ τὸν υἱὸν ἀμοιβαίως, δεμένος καὶ εἰς τοὺς δύο ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ, χωρὶς ἄλλην φωνὴν πρὸς τὴν τῶν δακρῶν καὶ ἀναστεναγμῶν. Χωρίζεται τέλος ἀπ' αὐτοὺς, καὶ πίπτων εἰς τοὺς πόδας τοῦ Βασιλέως: Δέχομαι, εἶπεν, ὦ Βασιλεῦ, δέχομαι ἤδη ἀσμένως ὅποια καὶ ἂν εἶναι, τὴν ἀπόφασιν σου· ἐπειδὴ μοὶ ἐδόθη νὰ μεταιδῶ τὰ δύο ὑποκείμενα, εἰς τὰ ὅποια ἀπέβλεπον ὅλαι αἱ εὐχαί μου, ἄλλο πλέον δὲν ἐπιθυμῶ, μόνον σὲ παρακαλῶ ὅτι αὐτοί, καὶ ὁ πατήρ μου . . . Ὅχι υἱέ μου, τὸν διέκοψεν ὁ Βασιλεὺς, ὄχι μὴ συγχίζεσαι, καὶ μὴ φοβοῦ. Ἀπὸ τὴν διήγησίν σου, καὶ τὴν τῆς θυγατρὸς μου· (δείχων τὴν Κωνσταντίαν) γνωρίζω τὴν ἀθωότητά σου, καὶ θαυμάζω σου τὴν γενναϊότητα. Ὁ οὐρανὸς ἠθέλησε νὰ σὲ ἀνταμείψῃ, καὶ ἐγὼ σέβομαι τὰς βουλὰς του. Ζῆτε εὐτυχεῖς ἀμφότεροι, καὶ τὰ τέκνα σας ἄς εἶναι ἡ παρηγορία τοῦ γηρατειοῦ μου. Ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐδῶ οἱ ἀσπασμοὶ, καὶ τὰ δάκρυα. Ὁ Βασιλεὺς ἔστειλεν ἐν ταυτῷ ἐν καράβι εἰς Δούβλιον, προσκαλῶν τὸν πατέρα τοῦ Ῥικάρδου νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αὐλὴν, ὁ ὁποῖος ὅλος περιχαρῆς, χωρὶς ἀναβολὴν ἔτρεξεν ἐκεῖ. Εὐάρεστοι εἰς τὸν Θεὸν ἔζησαν ὅλοι ὁμοῦ τὰς πλέον χαρμωσοῦνους καὶ τερπνάς ἡμέρας· καὶ ὁ Ῥικάρδος ἔλαβε καὶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ δύναται νὰ μετέρχεται πλατυτέρας ἐκείνην τὴν εὐποιῶν, ἥτις ἐστάθη ἡ ἀρχὴ τῆς ὑψώσεώς του καὶ τῆς τύχης του.

Ο ΑΓΓΛΟΣ ΑΡΧΙΔΙΚΑΣΤΗΣ.

Πλούσιός τις Ἀγγλος εἶχε δύο υἱοὺς ἐκ τῶν ὁποίων ὁ με-

γαλύτερος, ἀσώτως διάγων, τὸν ἔλιδε περισσὴν ἀνησυχίαν διὰ πολλοὺς χρόνους· τέλος δὲ, βαρυνθεὶς καὶ ὁ νέος νὰ χαλιναγωγῆται, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν πατέρατου ἄδειαν νὰ ξενευτεῖται, καὶ λαβὼν αὐτὴν ἀνεχώρησε. Μετ' ὀλίγον ὁμοῦ ἐπιᾶσθη το καράδιον ἀπὸ Ἀλγερίνους, καὶ ὁ ἄσωτος αἰχμαλωτίσθη εἰς τὸ Ἀλγερίον, ὅπου ἐκάθησεν ἀρκετοὺς χρόνους, χωρὶς νὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ στείλῃ κάμμικιν εἰδησιν πρὸς τοὺς γονεῖς του· τελευταῖον ὁμοῦ ἐξέφυγε, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, σχεδὸν γυμνός, καὶ πάντῃ ἀνάρχγυρος. Φθάσας δὲ εἰς τὴν κώμην τῆς γενέσεώς του, ἔμαθε πάρχυτα ὅτι ὁ πατήρ του εἶχεν ἀποθάνειν πρὸ πολλοῦ, καὶ ὅτι ὁ νεώτερος ἀδελφὸς του εἶχε κυριευμένα ὅλα τὰ πατρικὰ κτήματα· εὐθύς λοιπὸν ἐπῆγεν εἰς τοῦ ἀδελφοῦ του· εἶπε ποῖος ἦτο, καὶ ἐδιηγῆθη τὰς συμφορὰς του.

Κατὰ πρῶτον ὁ νεώτερος ἀδελφὸς ἔμεινεν ἐκπεπληγμένος· ἀλλ' ἀφοῦ συνῆλθεν, ἔκαμεν ἀπόφασιν νὰ μεταχειρισθῇ τὸν νεοφερμένον ὡς πλάνον, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὸν οἶκον, λέγων ὅτι ὁ μεγαλύτερός του ἀδελφὸς εἶχεν ἀποθάνειν εἰς τὴν ξενετειάν, καὶ μάλιστα δι' ἄσχυριζόμενος ὅτι εἶχεν ἱκανοὺς μάρτυρας, ὥστε ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τούτου. Μετὰ τοιαύτην ἀνέλπιστον ὑποδοχὴν, ἐκβῆκεν ὁ ταλαίπωρος κληρονόμος, (1) νὰ ζητήσῃ τοὺς παλαιοὺς φίλους του, παρὰ τῶν ὁποίων ἠλπίζε νὰ λάβῃ βοήθειαν· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν ἦσαν ἀποθαμμένοι, οἱ δὲ ἔλειπαν· τέλος ὁμοῦ εὐτύχησε νὰ εὔρῃ δικηγόρον τι· νὰ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδιηγῆθη τὰ πάντα ἀπαρράλλακτως καθὼς ἦσαν, καὶ παρεκάλεσε νὰ τὸν συμβουλεύσῃ πῶς νὰ φερθῇ.

Ὁ δικηγόρος κατέλαβεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκετο εἰς δεινὴν θέσιν, καὶ παρατήρησεν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφὸς του εἶχε χεῖματα πολλὰ εἰς χεῖρας, δὲν ἦτον ἀπίθανον ὅτι ἤθελε προσδράμειν εἰς πᾶν ἄδικον μέσον, δωροδοκῶν μάρτυρας, κ τ λ. ἀλλὰ, μ' ὅλα ταῦτα, ἀπόσχομαι, εἶπε ν' ἀναδεχθῶ τὴν υπεράσπισιν τῆς δίκης σου, μὲ συμφωνίαν, ἢ ἐάν μὲν ἐπιτύχω, νὰ πληρωθῶ χιλίας λίτρας στερλίνας· εἰ δὲ μὴ, ἐπειδὴ καὶ τρώντι δὲν ἔχεις τίποτε, νὰ μὴ μὲ δώσης τίποτε. Ἡ εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἔστερξε φυσικὰ ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός.

(1) Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς κληρονόμος τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πατρικῆς περιουσίας, ὡς καὶ τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς.

Ανάγκη νὰ σημειωθῆ ἐνταῦθα, ὅτι τὸν καιρὸν, ὁπότε τοῦτο συνέβη, ἡ δωροδοκία καὶ ἡ διαφθορὰ ἐπεκράτουν τὰ μάλιστα εἰς τὴν Ἀγγλίαν· πολλάκις συνέβαινε νὰ κλίνωσιν οἱ δικασταὶ πρὸς τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον ἀπὸ τοὺς διαφερομένους ἀναλόγως τῆς ποσότητος τοῦ χρυσοῦ τὴν ὁποίαν ἐλάμβαναν. Γνωρίζων δὲ ταῦτα ὁ δικηγόρος, ἔστρεψε τὰς πλέων ἀσθενεῖς ἐλπίδας περὶ τοῦ μεγαλητέρου ἀδελφοῦ, ἂν καὶ τέλει πληροφορημένος ὅτι αὐτὸς εἶχεν ὅλα τὰ δίκαια. Εἰς τοιαύτην λοιπὸν ἀμηχανίαν εὐρισκόμενος, ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ ἐν ταξείδιον εἰς τὸ Λονδίνον, καὶ νὰ παραστήσῃ τὸ πᾶν εἰς τὸν κύριον Ματθίαιον Ἄλην, τότε Λόρδον Ἀρχιδικαστὴν τοῦ Βασιλικῆς Βήματος, καὶ ἄνδρα ὅχι ὀλιγωτέρων ἐπιφανῆ διὰ τὰς δυνάμεις του, παρὰ διὰ τὴν ἀκλόνητον αὐτοῦ ἀδιαφορίαν καὶ ἀκριβῆ ἀπροσωποληψίαν. Ὁ κύριος Ματθαιὸς ἤκουσε μεθ' ὑπομονῆς τὴν διήγησιν ὅλων τῶν περιπτώσεων, ὡς καὶ τὰς ὑποψίας τοῦ δικηγόρου περὶ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα ἤθελαν μεταχειρισθῆν διὰ νὰ στερήτωσιν τὸν μεγαλήτερον ἀδελφὸν ἀπὸ τοῦ δίκαιόν του· ἀλλὰ δὲν εἶπε παρὰ τοῦτο μόνον εἰς τὸν δικηγόρον, ἅ ἴπαγε, κάμε ὅ,τι ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, καὶ μὴ σὲ μέλει περὶ κεί. »

Οὕτως ἀπέμεινε τὸ πρᾶγμα ἕως τὴν διακάσιμον ἡμέραν ὀλίγον δὲ πρὸ αὐτῆς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν οἶκον ὁ κύριος Ματθαιὸς, καὶ ὠδοιπόρει ἕως οὗ φθίσας ἐγγὺς τῆς πόλεως ὅπου ἡ κρίσις ἐμελλε νὰ γένη ἤρξεν οἶκον μυλωνᾶ τινός, καὶ, στήσας τὴν ἄμαξαν, κατέβη καὶ εἰσῆλθεν. Ἀποῦ ἐχαίρετῃσεν τὸν μυλωνᾶν, τὸν εἶπε ὅτι εἶχε μίαν χάριν νὰ τοῦ ζητήσῃ, τὴν ὁποίαν ἤλπίζε καὶ νὰ λάβῃ· δηλαδὴ, ν' ἀλλάξωσι φορέματα, καὶ ν' ἀφήσῃ ἐκεῖ τὴν ἄμαξάν του ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ. Ὁ μυλωνᾶς καταρχὰς μὲν ἐνόμισεν ὅτι ὁ κύριος Ματθαιὸς ἵσταί· πληροφορηθεὶς δὲ τὸ ἐναντίον, ἐζήτησε νὰ φέρῃ τὴν καλητέραν του φορεσίαν· ἀλλὰ τὸν ἐμπόδισεν ὁ κύριος Ματθαιὸς, εἰπὼν ὅτι ἤθελε τὰ ἐργατικά του ἐνδύματα. Ἐγένετο λοιπὸν ἡ ἀλλαγὴ, καὶ ὁ ἀρχιδικαστὴς ὑπὸ σχῆμα μυλωνᾶ ἐξεκίνησε τὴν ἐπαύριον πεζὸς διὰ τὴν πόλιν.

Φθάσας ἐκεῖ, ὑπῆγεν ἀμέσως εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀνσμιχθεὶς μὲ τὸ πλῆθος εὐρῆκε ταχέως τὸν μεγαλήτερον ἀδελφόν. Ἐπλησίασε δὲ πρὸς αὐτὸν μὲ τὸ, « Λι' φίλε μου, ἔχεις ἐλπίδας; » « Πολλὰ μικρὰς, » ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· « διότι φοβοῦμαι ὅτι καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου καὶ οἱ ἐνώμοτοι κριταὶ εἶναι δωροδοκημένοι. ἀλλ' ἐγὼ

χρήματα δὲν ἔχω, — μόνον εἰς τὸ δίκαιόν μου ἐπιστηρίζομαι· διὰ τοῦτο τρέφω ἀσθενεῖς ἐλπίδας. » Ἐδιηγῆθη τότε ὅλην τὴν ἱστορίαν του εἰς τὸν νομιζόμενον μυλωνᾶν, καὶ τέλος τὸν εἰδοποίησε περὶ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δικηγόρου συνθήκης. Μολονότι δὲ ὁ κύριος Ματθαιὸς ἐγνώριζε καὶ πρὶν ὅλα τὰ κυριώτερα, ἡ ἄδολος ὁμῶς ἐξιστόρησις, τὴν ὁποίαν τώρα ἤκουσε, τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι μᾶλλον περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι ἀληθῶς ἦτον ὁποῖος ἔλεγε, καὶ ἀκολούθως κληρονόμος τῆς δικολογουμένης περιουσίας.

Ἐκαμε λοιπὸν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ βοηθήτῃ τὸν πτωχόν, καὶ πρὸς τοῦτο παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ μὴν ἀπελπίζεται· « διότι, » εἶπεν, « ἴσως δυνηθῶ νὰ σὲ χρησιμεύσω καὶ ἐγὼ, — μολονότι δὲν τὸ ἐλπίζω, ἐπειδὴ τί νὰ κάμῃ ἕνας μυλωνᾶς; πλὴν ὅ,τι ἐμπορέσω θέλω τὸ κάμειν· τοῦλάχιστον, ἀκολούθησε τὴν συμβουλὴν μου, καὶ νὰ σὲ βλάβῃ δὲν ἐμπορεῖ, ἴσως δὲ καὶ σὲ χρησιμεύσῃ. » Ὁ μεγαλήτερος ἀδελφὸς ὑπεσχέθη νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν ὅποιονδήποτε συνετὸν σχέδιον ἤθελε τοῦ προτείνειν. « Ἄκουσε λοιπὸν, » ἐξηκολούθησεν ὁ προσποιούμενος μυλωνᾶς· « ὅταν διαβασθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν ἐνωμότων κριτῶν, ἐναντιώσου εἰς ἓνα ὅποιονδήποτε ἐξ αὐτῶν· εἶπε ὅτι δὲν τὸν δέχεται ὡς κριτὴν σου· ἐὰν δὲ σ' ἐρωτήσῃ ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου, διατί ἐναντιόνεσαι; ἀποκρίσου, Ἐναντιόνομαι διότι ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς Ἄγγλος, καὶ δὲν λέγω διατί· ἔπειτα ἴσως ἐρωτηθῆς, Ποῖον θέλεις νὰ βάλωσιν εἰς τόπον τοῦ ἀποβληθέντος· ἐὰν τοῦτο γένη, κύτταξε ἀδιαφόρως τριγύρω σου, καὶ ἀνάφερε ἐμέ. Εἰς τοῦτο ἂν ἐπιτύχωμεν, ἂν ὀρκωθῶ κ' ἐγὼ εἰς τῶν κριτῶν σου, τρέφω μεγάλας ἐλπίδας ὅτι θέλω σὲ χρησιμεύσειν. »

Ὁ μεγαλήτερος ἀδελφὸς ὑπεσχέθη ν' ἀκολουθήσῃ τὰς ὁδηγίας ταύτας· ὅθεν, ὅτε ἀνεγνώσθησαν τὰ ὀνόματα τῶν ἐνωμότων κριτῶν, ἠναντιώθη εἰς ἓνα. « Παρακαλῶ, » εἶπε τότε ὁ πρόεδρος μὲ ὀριστικὸν τόνον· « διατί, ἐναντιόνεσαι εἰς τὸν κύριον αὐτόν; τί σ' ἐμποδίζει νὰ τὸν δεχθῆς ὡς ἐνώμοτον κριτὴν σου; » « Ἐναντιόνομαι εἰς αὐτόν, κύριέ μου, διότι ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς Ἄγγλος, καὶ δὲν λέγω διατί. » « Καὶ ποῖον, » εἶπεν ὁ πρόεδρος, « θέλεις νὰ βάλωμεν εἰς τόπον αὐτοῦ. » « Θέλω ἓνα τίμιον ἄνθρωπον, κύριέ μου, ὅποιονδήποτε· εὐχαριστοῦμαι καὶ μ' ἐκείνῳ τὸν μυλωνᾶν. » « Καλὰ, » εἶπεν ὁ πρόεδρος, « ὡς ὀρκωθῆ ὁ μυλωνᾶς. » Ὀρκωθεὶς ὁ μυλωνᾶς, καὶ καθίσας μετὰ τῶν συναδελ-

φῶν του, παρετήρησε μετ' ὀλίγον ἓνα μικρόσωμον ἄνθρωπον, ὅστις, ἀφοῦ περιῆλθεν ὄλου; τοὺς ἐνωμότους κριτάς, ἐπλησίασε καὶ εἰς αὐτὸν, καὶ τοῦ ἔβαλεν εἰς τὴν χεῖρα πέντε Γουϊνέας, λέγων ὅτι ἦσαν δῶρον ἀπὸ τὸν νεώτερον ἀδελφόν· μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἔμαθεν ὁ μυλωνᾶς ἀπὸ τοῦ πλησίον του, ὅτι καθεὶς αὐτῶν εἶχε λάβειν δέκα Γουϊνέας. Ἔδωκε τώρα ὄλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν εἰς τὴν δίκην, ἥτις ἐφαίνετο νὰ κλίνη πρὸς χάριν τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ· καθότι οἱ μάρτυρες εἶχαν ὁμώσειν, ὅτι ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς ἀπέθανε καὶ ἐτάφη! Ὁ πρόεδρος ἀνεκεφαλαίωσε τὰς ἀποδείξεις, ἀλλὰ χωρὶς νὰ περιεργασθῆ διαφόρους ψευδαφητάς ἀντιφάσεις, αἵτινες εἶχαν ἀκολουθήσει μεταξύ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ καὶ τῶν μαρτύρων του. Ἐπειτα δὲ ἠρώτησε τοὺς ἐνωμότους κριτάς, κατὰ τὸ σῆμα, ἂν ἦσαν ὄλοι σύμφωνοι. Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἔμελλε ν' ἀποκριθῆ καταφατικῶς, μὴ προσμένων κάμμίαν ἀντίστασιν, ὅτε ὁ μυλωνᾶς, σηκωθείς, ἐξεφώνησεν, 'Ὅχι κύριέ μου, δὲν εἴμεθα ὄλοι σύμφωνοι. 'Καὶ τί σ' ἐμποδίζει, παρακαλῶ, νὰ συμφωνήσῃς μετὰ τοὺς λοιπούς;' ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος καταφρονητικῶς. Πολλὰ πράγματα μ' ἐμποδίζουν, κύριέ μου· πρῶτον πάντων, ὄλοι οὗτοι οἱ ἐνωμοτοὶ κριταὶ ἄλλαξαν δέκα φλωριά ὁ καθεὶς ἀπὸ τὸν νεώτερον ἀδελφόν, ἐγὼ δὲ μόνον πέντε!' ἤρχιτε τότε νὰ δεικνύῃ πόσον ἀντιφατικαὶ ἦσαν αἱ εἰς μέσον φερθεῖσαι ἀποδείξεις· ἐρρητόρευε δὲ μετὰ ταύτην εὐγλωττίαν, ὥστε τὸ δικαστήριον ἔμεινεν ἐκθιμῶν· τέλος δὲ, ὁ πρόεδρος, ἀνίκανος πλέον νὰ κρατηθῆ, ἐξεφώνησε μετὰ σφιδρότητα, 'Ποῦς εἶσαι;—πότεν ἔρχεσαι;—τί εἶναι τὸ ὄνομά σου;' Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἀπεκρίθη ὁ μυλωνᾶς, 'Ἐρχομαι ἀπὸ τὸ Λονδίνον—τόνομά μου εἶναι Ματθαῖος Ἄλης—καὶ εἶμαι Λόρδος Ἀρχιδιοσκαστῆς τοῦ Βασιλικοῦ Βήματος' πληροφορηθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἀδικίαν καὶ προσωποληψίαν σου ὅτι εἶσαι ἀνάξιος νὰ κατέχη; τόσον ὑψηλὴν δικαστικὴν θέσιν, σὲ προστάζω νὰ καταβῆς ἀπὸ τὸν θρόνον, τὸν ὁποῖον τόσον κατήσυχνες· ἐγὼ ὁ ἴδιος θέλω κρίνειν τὴν δίκην ταύτην.'

Ὁ κύριος Ματθαῖος ἀνέβη τότε εἰς τὸ βῆμα μετὰ τοῦ μυλωνᾶ τὰ φορέματα· ἔκαμε νὰ διορισθῶσι νέοι ἐνωμοτοὶ κριταί, —μετεξέτασεν ὄλους τοὺς μάρτυρας, τοὺς ἀπέδειξε ὅτι ἦσαν δωροδοκημένοι· τὰ πράγματα ἤλλαξαν ὄλωσ διόλου, καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς ἀπέλαβε τὰ δίκαιά του.

—Οἱ μὲν γονεῖς χρεωστοῦσι νὰ ἀνατρέφωσι τὰ τέκνα των εἰς

τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ τὰ διδάσκωσι τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ· νὰ τὰ συνειθίζωσι ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων εἰς τὴν φιλοπονίαν καὶ οἰκονομίαν, καὶ εἰς τὴν σεμνὴν καὶ κοσμίαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων συμπεριφορὰν, καὶ νὰ τὰ προφυλλάττωσιν ἀπὸ τὰς κακὰς συναναστροφάς· νὰ μὴ τὰ ἀφήνωσιν νὰ πράττωσιν ἢ νὰ λέγωσιν τι ἀπρεπὲς ἔμπροσθέν των· καὶ νὰ τὰ διορθώνωσι περισσότερον μετὰ πραΰτητα παρὰ μετὰ αὐστηρότητα καὶ νὰ ριζώνωσι εἰς τὴν καρδίαν των τοῦτο, ὅτι μόνη ἡ ἀρετὴ κάμνει τοὺς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς, ἡ δὲ κακία εἶναι ὀλεθρία εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὰ δὲ τέκνα χρεωστοῦσι νὰ ἀγαπῶσι τοὺς γονεῖς αὐτῶν, νὰ τοὺς τιμῶσι, καὶ νὰ πείθωνται εἰς αὐτούς· ἐν καιρῷ δὲ τῆς ἐνδείας καὶ τοῦ γήρατος αὐτῶν νὰ τοὺς τρέφωσι, καὶ νὰ τοὺς περιποιῶνται καὶ οὕτω νὰ ἐκπληρώσιν τὸ χρέος τῆς δικαίας αὐτῶν εὐγνωμοσύνης.

—Ἰατρὸς ἄθεος, ἀπαντήσας ἱεροκῆρυκα, ἠρώτησεν αὐτὸν, ἂν ἐκήρυττε διὰ νὰ σώσῃ ψυχάς. Ἀποκριθεὶς καταφατικῶς ὁ ἱεροκῆρυξ, ἠρωτήθη πάλιν ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ, ἴδες ποτὲ ψυχὴν; Ὁχι. Ὡσφράνθης ποτὲ ψυχὴν; Ὁχι. Ἐγεύθης ποτὲ ψυχὴν; Ὁχι. ἤκουσες ποτὲ ψυχὴν; Ὁχι. Ἐπίασες ποτὲ ψυχὴν; Ὁχι. Ἴδου λοιπόν, εἶπεν ὁ ἱατρὸς κάμμία τῶν πέντε σου αἰσθήσεων δὲν μαρτυρεῖ τὴν ὑπαρξίν τῆς ψυχῆς.

Ἐξοχώτατε, εἶπε τότε ὁ ἱεροκῆρυξ, ἴδες ποτὲ πόνον; Ὁχι. Ὡσφράνθης ποτὲ πόνον; Ὁχι. Ἐγεύθης ποτὲ πόνον; Ὁχι. ἤκουσες ποτὲ πόνον; Ὁχι. Ἐπίασες ποτὲ πόνον; Ὁχι. Ἴδου λοιπόν, κύριε, κάμμία τῶν πέντε σου αἰσθήσεων δὲν μαρτυρεῖ τὴν ὑπαρξίν τοῦ πόνου· καὶ μ' ὄλον τοῦτο, σὺ μὲν γνωρίζεις ὅτι ὁπάρχει πόνος· ἐγὼ δὲ ὅτι ὁπάρχει ψυχὴ.

—Ἐγνώρισα καὶ τὰς ἀπολαύσεις καὶ ὠφελείας τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ τὰς λεπτοτέρας ἡδονάς τὰς ἐκ μαθήσεως καὶ νοερᾶς δυνάμεως προερχομένας· μ' ὄλην δὲ τὴν πείραν, ὅσην ἀπέκτησα εἰς διάστημα πλέον παρὰ ἐξήκοντα ἐτῶν, σὰς δηλοποιῶ, (καὶ δέομαι εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ζητεῖς ὡς νὰ ἐπιστεύετε τοὺς λόγους μου), ὅτι μέγα καλὸν εἶναι ἡ υἰεσία, —μέγα καλὸν ἡ αὐτάρχεια, ἐντίμως ἀποκτωμένη, —καὶ μέγα καλὸν οἱ εὐμενεῖς, πιστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ φίλοι καὶ συγγενεῖς· ἀλλὰ μέγιστον ὄλων τῶν ἀγαθῶν, καὶ ὑπέρτατον ὄλων τῶν προνομίων, στοχάζομαι τὸ νὰ εἶναι τις ἐνάρετος καὶ εὐσεβὴς ἄνθρωπος.

ΟΙ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ.

(Συνέχεια. Βλέπε Αριθ. 9 Σελ. 139.)

Ἡ καλύβη τοῦ Νικολάου ἦτον ἀρκετὰ εὐρύχωρος διὰ νὰ κατοικήσωσι δύο ἄνθρωποι. Ἄμα αὐτοὶ ἔφθασαν, ὁ Νικολάος ἐπροσδιόρισεν τόπον τινὰ πλησίον τῆς Ἑστίας διὰ τὸν Ἰφαιστον, καὶ ἀπεκατέστησε τὸν καθηγητὴν τῆς Καλλιγραφίας εἰς τὸν ἀναπαυτικώτερον τόπον, παραχωρῶν εἰς αὐτὸν πᾶν δυνατὸν μέσον ἀναπαύσεως. Ἀλλ' ὁ Κόδηρος ἀπ' ἐναντίας τῶ ἐφάνερωσεν ὅτι ἤθελε νὰ ἐργάζεται, καὶ ἐπεφορτίσθη τὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ Διοίκησιν, ἐνῶ ὁ Νικόλαος ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ κυνήγιον καὶ τὸ ὄψινον.

Ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης τῶν ἐργασιῶν, προῆλθε μία τάξις καὶ μία εὐπορία ἣτις ἐξέπληξε τὸν Νικόλαον καὶ τῆς ὁποίας τὴν αἰτίαν ἀπέδιδεν εἰς τὸν σύντροφόν του. Ἀλλ' αἱ προσπάθειαι τοῦ Κόδηρου πρὸς τὴν εὐζωίαν τοῦ Νικολάου ἦσαν ἡ μικροτέρα ἐπιθυμία του. Ἡύχето καὶ ἱλπίζε νὰ τύχη καταλλήλους περιπτώσεις διὰ νὰ τῶ ἀποδείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του.

Μάρτυς ὢν τῆς μελαγχολίας, ἣτις ἐνόητε κατελάμβανε τὸν Νικόλαον, καὶ μαντεύων τὰς ἀκουσίους αὐτοῦ ἀναπολήσεις αἰτίνας τὸν ἐπανάφερν εἰς τὴν πατρίδα του, ἐν τῶ μέσῳ τῶν φίλων του, διελογίζετο ἀκαταπαύστως περὶ τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων ἠδύνατο νὰ ἰκανοποιηθῇ ἡ δικαιοσύνη.

Μόλα τὰ ἀπαντῶμενα προσκόμματα, ποτὲ δὲν παρητήθη τοῦ σκοποῦ νὰ πέμψῃ μίαν ἀναφορὰν εἰς τὴν Πετρούπολιν. Κρυφίως τοῦ Νικολάου ἐνησχολήθη μετ' ἐπιμονῆς νὰ συντάξῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀναφορὰν· ἀλλ' εἰκοσάκις μετέβαλλεν τὸ ὕφος διὰ νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ εὐληπτον, καταβαλὼν πᾶσαν του προσπάθειαν καὶ εἰς τὸ νὰ τὴν καλλιγράψῃ. Ὅταν δὲ τὴν ἐτελείωσε, τὴν ἐπέκλεισεν εἰς δερμάτινον βελάντιον, τὸ ὁποῖον ἔφερε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ μέχρις οὗ ἐπιτύχῃ γνωστὴν εὐκαιρίαν νὰ τὴν ἀποστείλῃ εἰς τὴν Αὐτοκρατορίσσαν.

Ἐντοσούτῳ ὁ χειμὼν εἶχε φθάσει, καὶ ἡ γῆ ἐκαλύπτετο ἀπὸ χιόνος. Ὁ δὲ Νικόλαος, συνειθίζων νὰ κάμνη συχνάκις ταξείδια εἰς τὰ πλησίον χωρία, ἦλθεν μίαν ἡμέραν μετὰ διαταγὴν διευθυνομένην πρὸς τὸν Κόδηρον, καὶ τὴν ὁποίαν εἶχε τῶ δώσει εἰς Κοζάκος. Ὁ Καθηγητὴς Κόδηρος ἐπροσκαλεῖτο εἰς τὴν Βερεζόβην νὰ δώσῃ λόγον περὶ τῆς

ἀνευ ἀδείας ἀλλαγῆς τῆς διαμονῆς του. Κατ' ἀρχὰς οὖν τοὺς ἐτρόμαξεν· ἀλλ' ὁ Νικόλαος τὸν διεβεβαίωσε μετ' ὀλίγον, ὅτι παρεμβολομένων τινῶν γουνῶν, τὸ πᾶν ἠδύνατο νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τὸν ἀρχηγὸν Λερφοσβούργην· ἐσυμφώνησαν δὲ τὴν ἐπαύριον νὰ ἀναχωρήσωσιν ὁμοῦ διὰ τὴν Βερεζόβην.

Τὴν ἐπαύριον τῶν ἐκινήσαν προμηθευθέντες ἀπ' ὅλα ὅσα ἀπαιτοῦνται εἰς ταξείδιον ἐν καιρῷ χειμῶνος.

Μόλις εἶχον βεβαιώσει μικρὸν ἀπόστημα καὶ ἡ χιών κατέπιπεν ὡς βροχή. Ὁ ἀὴρ ἦτο ψυχρότατος. Οἱ ἀσπίλακες ἐπανήρχοντο συρίζοντες εἰς τὰς φωλεὰς τῶν τῆ δὲ σημεῖα ταῦτα προεμήνυον τρομερὰν καταιγίδα!

Ἀνησυχῶν εἰς τὴν ἐφνῆδιον ταύτην μεταβολὴν ὁ Νικόλαος, εἶπεν :

— Ἡθέλαμεν γάμει καλὰ ἐν ἐβραδύναμεν ὀλίγον τι τὸ παρόν μας ταξείδιον· διότι ὁ σκοτεινὸς οὐρανὸς μὲ φοβίζει πολὺ.

— Ἰσως προφθάσωμεν εἰς τὴν Βερεζόβην, ἐπανελάβην ὁ Κόδηρος, πρὶν μᾶς συμβῆ κανὲν ἀπευκταῖον.

— Ἀμφιβάλλω : διότι ὁ ὄριζον εἶναι φρικώδης . . . Ἄς ταχύνωμεν διὰ κάθε ἐνδεχόμενον ἐπειδὴ, ἐὰν ἡ νύξ μᾶς καταλάβῃ εἰς τὴν πεδιάδα, θελομεν ριψοκιδυνεῦσαι πολὺ νὰ μὴ ἴδωμεν πλέον τὴν ἡμέραν.

Ὅθεν ἐτάχυνον τὸ βῆμα τῶν ἄλλ' εἰς μάτην! ἡ πορὰ τῶν ἐγένετο βραδέως· ἕνεκα τῶν προσπιπτόντων ἐμποδίων. Δὲν ἠπῆντων πλέον καλίβας. Τὸ πᾶν ἐσκυθρόπαζεν ἐκ τῆς καταπιπτούσης χιόνος· ἡ μὲν νύξ τοὺς κατέλαβεν ὁ δὲ ἄνεμος ἤψησε. Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς Κόδηρος, ὅστις μέχρι τοῦδε ἐβάδιζε σιωπῶν, ἐσταμάτησεν, ἀσμαιῶν καὶ φέρων τὰς δύο τοῦ χεῖρας πρὸς τὸ ἡμιπαγαμμένον πρόσωπόν του.

— Εἴμεθα εἰς τὸ τέλος, εἶπεν ὁ Νικόλαος. Ἀκόμη ὀλίγον θάρρος· εἰς τὸ πρῶτον δάσος τὸ ὁποῖον ἀπαντήσομεν θέλομεν σταματήσει. . . Ταχέως! ταχέως! Πάτερ Κόδηρε, διότι ἡ καταιγὶς μᾶς καταλαμβάνει ἤδη.

— Ἠκούσατε ; εἶπεν ὁ Νικόλαος.

— Κάποιος φωνάζει!

— Ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος ;

— Πλησίον εἰς τοὺς πόδας μου.

— Ἀκούσατε!

Ἡ ἴδια φωνὴ ἀντήχησεν ἐκ νέου.

— Αὕτη εἶναι φωνὴ ἀνθρώπου, εἶπεν ὁ Νικόλαος. Παράτηρησε : ὁ σκύλλος ὀσφραίνεται τι.

— Τφόντι... φαίνεται ὅτι προσπαθεῖ νὰ καταβῆ εἰς τὸν μπροσθέν μας κρημνόν. Ἐδῶ, Ἡφαιστε!

— Σιωπᾶτε! αὐτὸς δύναται νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ.

Ὁ σκύλλος τφόντι δὲν ἤργησε νὰ εὔρῃ τὸν δρόμον νὰ καταβῆ. Οἱ δύο ὕδοιπόροι τὸν ἠκολούθησαν· ἀλλὰ φθάσαντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κρημοῦ, ἐμποδίσθησαν ἀπὸ κατήφορον κρημνώδη καὶ γλιστρῶδη ἐκ τοῦ πάγους· ὅθεν ἠναγκάσθησαν νὰ κατασκευάσωσι κλίμακα σχοινίων. Τέλος, φθάσαντες εἰς τὸ βᾶθος παρετήρησαν ἄνθρωπον τινὰ βυθισμένον εἰς τὴν χιόνα· αὐτὸς δὲ ἦτον ὁ Εἰσπράκτωρ Μιχαὴλ Κιτσόφφ.

Οὗτος ἐτρόμαξεν ὅτε ἀνεγνώρισε τοὺς σωτήρας του· ἀλλ' ἠσύχασε πάλιν βλέπων τὴν πρὸς σωτηρίαν του προθυμίαν των. Ἡ πληγὴ του κατ' εὐτυχίαν δὲν ἦτον καιρία. Οἱ δύο ἐξόριστοι τὸν ἐπανόρθωσαν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ τὸν ἐξέβαλλον ἀπὸ τὸν κινδυνώδη ἐκεῖνον τόπον· ἀλλ' ἡ καταγιγίς ἐξηκολούθει μὲ ὄλην τὴν σφοδρότητα, καὶ τὸ σκότος ἦτον τοσοῦτον ὥστε διὰ μόνης τῆς ἀρῆς ἐγνώριζον τὸ μέρος ὅπου εὕρισκοντο. Ὁ Μιχαὴλ Κιτσόφφ ἐκραύγαζεν ὑπὸ τρόμου, θρηνῶν καὶ δεόμενος. Ἀλλ' ὁ Νικόλαος, ὅστις παρευθὺς συνῆλθεν, τῷ ἐπέβαλλε σιωπὴν.

— Μείνε μεταξὺ τῶν δύο μας καὶ σιώπα! εἶπεν θυμοειδῶς. Τὰ παράπονά σου δὲν χρησιμεύουν, διότι καὶ ἡμεῖς τρέχομεν τὸν αὐτὸν κίνδυνον.

— Τί νὰ κάμωμεν λοιπόν;

— Νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τι δάσος, ἐὰν ἀπαντήσωμεν.

Καὶ οἱ τρεῖς ἐβάδιζον ὀρηκτικῶς. Ἡ καταγιγίς ἀντὶ νὰ ἐλαττωταῖ ἠύξανε· οἱ δὲ ἐξόριστοι ἐβάδιζον μετὰ τοῦ συντρόφου των, ὅτε ὁ Νικόλαος, προπορευόμενος αἰφνηδῶς ἵσταμάτησε, λέγων:

— Πλησιάζομεν καταφύγιόν τι.

— Πῶς τὸ γνωρίζεις; εἶπεν ὁ Κιτσόφφ.

— Δὲν βλέπεις, ὅτι ἐδῶ ἡ καταγιγίς ἔχει ὀλιγωτέραν δύναμιν;

— Ἐχεις δίκαιον.

— Πρέπει νὰ ἦναι ἐκ δεξιῶν ἢ ὀρος, ἢ δάσος.

— Ἄς ταχύνωμεν λοιπὸν τὸν δρόμον μας πρὸς τὰ δεξιὰ. Προχωρήσαντες τινὰ βήματα πρὸς τὴν νέαν ταύτην διευθύνουσαν ἀνέπνεον μὲ περισσοτέρην ἐλευθερίαν· ὅσον οὗτοι ἐπροχώρου, τόσοσὺν ἡ χιὼν ἐλαττωτο. Τέλος πάντων, ἐπαυσεν αὕτη, ἐνῶ εἶχον φθάσει εἰς τὸ ἄκρον ἐνὸς ἵασου, ὅπου κατὰ τύχην ἦτον μία καλύβη.

Ὁ μὲν Νικόλαος μετὰ τοῦ Κιτσόφφ ἐχάρησαν ἰδόντες ἑαυτοὺς ἐκτὸς κινδύνου· ὁ δὲ Κόδηρος μόλις ἀναπαυόμενος παρετήρησεν ὅτι ὁ Ἡφαιστος ἔλλειπεν. Ἡ ἔλλειψις τῷ ἐπροξένησεν ἀγανάκτησιν!... Ἐσηκώθη... διῆλθεν ἄκρα τοῦ δάσους, καλῶν αὐτῶν μὲ τὰς συνήθεις φωνάς. Ἡ ἔλθησε τέλος νὰ ὀπισθοδρομήσῃ πρὸς ζήτησιν τοῦ σκίου· ἀλλ' ὁ Νικόλαος τὸν ἐμπόδισε, ὀδηγῆσας αὐτὸν εἰς τὴν καλύβην.

Ὁ μὲν Εἰσπράκτωρ ἐκάθισε πλησίον τοῦ πυρός. Ὁ Νικόλαος ἐξέβαλλε τινὰ τρόφημα, τὰ ὅποια ἐπρόσφερον εἰς τὸν Εἰσπράκτορα καὶ τὸν Κόδηρον· ἀλλ' ὁ τελευταῖος ἀποποιήθη ἕνεκα τῆς λύπης του. Ὁ Νικόλαος ἐπροσπαθήσασκε νὰ τὸν παρηγορήσῃ ὑποσχόμενος νὰ τοῦ εὔρῃ τὴν ἐπιούσαν τὸν Ἡφαιστον· καὶ οὕτως ἐκάθησαν ἐπὶ τῆς γῆς· νὰ συμφάγωσιν μὲ δύνατὴν ὄρεξιν.

(ἀκολουθεῖ)

ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ.

Ἡ τοῦ ὠραίου αἰσθησις διαφέρει τῆς μεγαλοφυΐας· καθότι ἡ μὲν θεωρεῖται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ κρίνειν, ἡ δὲ μεγαλοφυΐα εἰς τὴν τοῦ ἐκτελεῖν. Δύναται τις νὰ ἔχῃ μεγάλην αἰσθησιν τοῦ ὠραίου εἰς τὴν ποίησιν, εἰς τὴν ῥητορικὴν, ἢ εἰς ἄλλην τινὰ τῶν ὠραίων τεχνῶν, ἐνῶ εἶναι ὅλως ἄμοιρος μεγαλοφυΐας, ἢ ἔχει μικρὸν τινα βαθμὸν αὐτῆς πρὸς τὸ συνθέτειν ἢ ἐργάζεσθαι εἰς τινὰ τούτων τῶν τεχνῶν· μεγαλοφυΐα ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ μὴ συμπεριλαμβανούσα καὶ τὴν αἰσθησιν τοῦ ὠραίου· ὅθεν πρέπει νὰ θεωρῆται, ὡς δύναμις τοῦ πνεύματος ὑψηλοτέρα τῆς αἰσθησεως ταύτης. Ἡ μεγαλοφυΐα ὑποθέτει παντοτε ἐφευρετικὸν τι, ἢ δημιουργικόν, τὸ ὁποῖον δὲν περιορίζεται εἰς ἀπλῆν τινα αἰσθητικὴν πρὸς τὸ ὠραῖον, ἀλλὰ δύναται καὶ νὰ παράγῃ νέας ὠριότητας, καὶ νὰ ἐκθέτῃ αὐτάς με τοιοῦτον τινὰ τρόπον, ὥστε νὰ κάμῃ εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἄλλων ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν. Ἡ μὲν τοῦ ὠραίου αἰσθησις μορφώνει τὸν καλὸν κριτικόν· ἡ δὲ μεγαλοφυΐα εἶναι ἀναγκαία εἰς τὸ νὰ μορφώσῃ τὸν ποιητὴν, ἢ τὸν ῥήτορα. Πρέπει ἀκόμη νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ λέξις μεγαλοφυΐα, κατὰ τὴν κοινὴν αὐτῆς ἐκδοχὴν, ἐκτείνεται περαιτέρω τῶν ἀντικειμένων τῆς τοῦ ὠραίου αἰσθησεως· διότι μεταχειρίζονται αὐτὴν, δ.α νὰ φησιρῶσι καὶ ἐπεῖνο

τὸ προτέρημα, ἢ τὴν διάθεσιν, τὴν ὅποιαν ἔχομεν παρά τῆς φύσεως εἰς τὸ ὑπερέχειν κατὰ τι· οὕτω λέγομεν, ὅτι ἔχει τις μεγαλοφυΐαν πρὸς τὰ μαθηματικά, πρὸς τὰ πολιτικά, κ.τ.λ.

Τοῦτο τὸ προτέρημα, ἢ αὐτὴ ἢ διάθεσις εἰς τὸ ὑπερέχειν κατὰ τι ἰδιαιτέρον, δίδεται, ὡς εἶπον, πρὸς τῆς φύσεως. Δύναται μὲν ἀναντιρρήτως νὰ λάβῃ διὰ τῆς τέχνης καὶ τῆς γυμνάσεως μεγάλην τελειοποίησιν, δὲν δύναται ὁμοίως διὰ τούτων μόνων ν' ἀποκτηθῇ. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι δυνάμεις ὑψηλότερα τῆς τοῦ ὄραίου αἰσθήσεως, διὰ τοῦτο εἶναι πάντοτε κατὰ τὴν συνήθη φειδῶ τῆς φύσεως καὶ μᾶλλον περιορισμένη εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἐργασιῶν ἐκείνης. Δὲν εἶναι σπάνιον νὰ ἴδῃ τις ἀνθρώπους ἔχοντας ἐξαιρετὸν τινὰ αἰσθησὶν τοῦ ὄραίου ἐν ταύτῳ εἰς διαφόρους ἐλευθερίους τέχνας, μουσικὴν, ποιητικὴν, ζωγραφικὴν, καὶ ῥητορικὴν· νὰ εὕρῃ ὁμοίως τὸν αὐτὸν, ἐξοχὸν δημιουργὸν εἰς ὅλας ταύτας, τοῦτο εἶναι πολὺ σπανιώτερον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, δὲν πρέπει οὐδόλως νὰ ζητῆται τοιοῦτος ἀνθρώπος. Γενικὴ μεγαλοφυΐα, ἢ ἀνθρώπος ἐξίσου καταγιγνώμενος εἰς πολλὰ διάφορα ἐπιτηδεύματα καὶ τέχνας, δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ σταθῇ ἐξοχος εἰς οὐδέν. Καὶ ἂν ἦναι δυνατόν νὰ ὑπάρχωσι ὀλίγοι τινὲς ἐξαιρέσεις, γενικῶς ὁμοίως ἀληθεύει, ὅτι τοῦ πνεύματος ἢ τάτις, ὅταν ἀπευθύνεται εἰς ἓν μόνον ἀντικείμενον, ἀποκλεισμένων τῶν ἄλλων, εἶναι μεγίστη ἐλπίς νὰ διαπρέψῃ εἰς τοῦτο. Αἱ ἀκτῖνες, διὰ νὰ ἐξάψωσι πῦρ, εἰς ἓν μόνον σημεῖον πρέπει νὰ συγκεντρῶνται.

Ἡ πρὸς τὰς ὄραίας τέχνας μεγαλοφυΐα ὑποθέτει πάντοτε, ὡς ἤδη παρετηρήθη, αἰσθησὶν τοῦ ὄραίου· καὶ εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ τελειοποίησις τῆς αἰσθήσεως ταύτης θέλει εἶσθαι χρησίμος· καὶ εἰς τὸ προβιβάζειν καὶ εἰς τὸ διορθοῦν τὰ ἔργα ἐκείνης. Ὅσον λεπτοτέρα πρὸς τὰ κάλλιπτα τῆς συνθέσεως κατασταίνεται ἡ αἰσθησις τοῦ ὄραίου εἰς αὐτὸν ποιητὴν, ἢ ῥήτορα, τοσοῦτω μᾶλλον θέλει βοηθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ δίδῃ τὰς πλέον λεπτὰς ὄραιότητας εἰς τὸ ὑπέροχον αὐτοῦ. Ἡ μεγαλοφυΐα ὁμοίως δύναται ἐνίοτε νὰ ἀναρῶνται εἰς τὸν ποιητὴν, ἢ ῥήτορα, κατὰ βαθμὸν ὑψηλότερον πρὸς τὴν αἰσθησὶν τοῦ ὄραίου, εὐτολμος, μεγαλεπήλυτος, ἐνῶ ἔχει τὴν αἰσθησὶν μετρίαν καὶ εἰς λεπτότητα, καὶ εἰς ἀκρίβειαν· τὸ ὅποιον συμβαίνει μάλιστα εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῶν τεχνῶν, ὅτε ἡ μὲν μεγαλοφυΐα ἐνεργεῖ μὲν ἐξοχῶς καὶ εὐτολμίας, καὶ φέρεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν

μετὰ μεγάλης θερμότητος, ἢ δὲ αἰσθησις, ἥτις ἀπαιτεῖται πείραν, καὶ τελειοποιεῖται βραδύτερα, δὲν ἔφθασεν ἀκόμη εἰς τὴν πλήρη αὐξήσιν αὐτῆς. Παράδειγμα τοῦτου ἔχομεν τὸν Ὀμηρον· εἰς τὰ θαυμαστά ποιήματα αὐτοῦ ἀπαντῶνται μέρη τινὰ τραχέα καὶ στερούμενα λεπτότητος, τὰ ὅποια μεταγενέστεροι συγγραφεῖς, ἔχοντες τὴν αἰσθησὶν τοῦ ὄραίου λεπτοτέραν, ἂν καὶ πολὺ ὑποδέεστεροι ἐκείνου κατὰ τὴν μεγαλοφυΐαν, ἤθελαν διδάξαι αὐτὸν νὰ ἀποφύγῃ. Ἐπειδὴ λοιπὸν πᾶσα ἀνθρωπινὰ τελειότης εἶναι περιορισμένη, δύναται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ θεωρῆται ὡς νόμος τῆς φύσεως ἡμῶν τοῦτο, ὅτι δὲν ἐδόθη εἰς οὐδένα ἀνθρώπον νὰ ἐκτελῇ τι μετὰ δυνάμεως καὶ θερμότητος, καὶ ἐν ταύτῳ νὰ ἔχη τὰς πλέον μικρὰς καὶ λεπτὰς χάριτας, ὅσαι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου· ἐνῶ ἀπεναντίας τελεία αἰσθησις πρὸς τὰς κατωτέρας ταύτας χάριτας εὐρίσκεται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐνδεῆς ὕψους καὶ δυνάμεως.

(Ῥητορικὴ Ν. Βάμβα.)

Ο ΚΡΥΦΙΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

Τὰ ἐφεξῆς ἱστοροῦνται ὑπὸ τοῦ Ταυερνιέρου εἰς τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ.—

Σάχ Ἀβέας ὁ πρῶτος, βασιλεὺς τῆς Περσίας, ἀποπλανηθεὶς μίαν τῶν ἡμερῶν ἐκ τῶν ὁπαδῶν, μὲ τοὺς ὁποίους συνεκηνύγει, εὕρηκε νέον τινὰ βοσκὸν παίζοντα τὸν αὐλὸν του. Τὸν ἐχαιρέτησε, καὶ συνομίλησε μετ' αὐτοῦ ἱκανὴν ὥραν· τὸσον δ' ἐθαύμασεν ὁ βασιλεὺς τὴν ὀρθὴν κρίσιν τοῦ ποιμένου, ὥστε παρέδωκεν αὐτὸν εἰς διδασκάλους, διὰ νὰ μαθητευθῇ τὰς ἐλευθερίους γλώσσας. Ὁ βοσκὸς διὰ ταχυτάτης προόδου εἰς πάντα κλάδον μαθήσεως ἐκίνησεν εἰς ἐκπληξίν τὴν αὐλὴν καὶ τὸν προστάτην αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν μετωνόμασε Μωάμεθ Ἀλὴν Βέν, καὶ συγχρόνως τὸν ἐδιόρισε Ναζάρ, ἥτοι ἔφορον τοῦ Βασιλικῆ Οἴκου. Δύο φορὰς σταθεὶς ὡς πρέσβυς πρὸς τὸν Μέγαν Μογγόλον, εὐρέστησε πολὺ τὸν βασιλέα μὲ τὰς διαπραγματεῦσεσιν του, διότι εἶχεν ἀρετὴν, σπανιωτάτην μεταξὺ τῶν Περσῶν, τὴν ἀδιαφορίαν, — ὥστε οὐδεμίαν ποσότητα χρημάτων ἠδύνατο νὰ τὸν νικήσῃ. Ἡ εὐνοία, τὴν ὅποιαν ἔχαιρε, τοῦ ἐγέννησε μὲν πολλοτάτους ἐχθροὺς, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐμιλήσῃ κατ' αὐτοῦ πρὸς τὸν κυρλιάρχον, ὁ ὁποῖος τὸσον

ἐὼν ὑπελήπτετο. ὣστε διῆγε μεγαλοπρεπῶς ἐν τῇ εὐνοίᾳ τοῦ Βασιλέως.

Μετὰ τὸν θάνατον ὁμοῦ τοῦ βασιλέως, ἐπεχείρησαν νὰ κατορθώσωσι τὸν ὄλεθρον τοῦ Μωάμεθ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ διὰ Σεχᾶ Σεφῆ, τοῦ διαδόχου, ὅστις ὢν νέος, ἐπέθετο εὐκολώτερα. Παρέστησαν λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Μωάμεθ εἶχεν οἰκοδομήσειν ἐξ ἰδίων του διάφορα ξενοδοχεῖα, καὶ μεγαλοπρεπῆς τι παλάτιον, ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ εἶχε σφετερισθῆν ἀργύρια ἀπὸ τὸν δημόσιον θησαυρόν. Ὁ βασιλεὺς, ἐπιθυμῶν νὰ ἐξακριώσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς κατηγορίας, ἐπρόσταξε τὸν Μωάμεθ νὰ ἐτοιμάσῃ τοὺς λογαριασμούς του ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν· ἀλλ' ὁ πιστὸς αὐτοῦ ἔφορος παρεκάλεσε τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα νὰ ἔλθῃ τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ ταμεῖον, — ὅπου ὁ βασιλεὺς, ἤρθε τὰ πάντα εἰς ἐντελῆ τάξιν. Ἐκεῖθεν ἐπροχώρησεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μωάμεθ, ὅπου ἐξεπλάγη ἰδὼν εἰς ὅλα τὰ οἰκήματα σκευὴ ἀπλούστατα, καὶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ μὴ φανερώσῃ τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ταπεινοφροσύνην ἀνδρὸς εἰς τοιαύτην ὑψηλὴν θέσιν. Εἰς τῶν δούλων, παρατηρήσας θύραν τινα ἡσφαλισμένην μὲ τρία κλειθρα, ἔνευσε περὶ αὐτῆς εἰς τὸν βασιλέα. Ἡ αὐτοῦ μεγαλειότης ἠρώτησε τὸν Μωάμεθ ποῦς θησαυρὸς περιείχετο εἰς τὸ δωμάτιον, τὸ μὲ τὴν ἐπιμέλειαν κεκλεισμένον. Ὁ Μωάμεθ ἀπεκρίθη, ὅτι ὅλα τὰ ἰδιά του κτήματα περιλαμβάνοντο ἐκεῖ· ἅπαντα δὲ τὰ λοιπὰ ἦσαν τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος. Ἦνοιξε τότε τὴν θύραν τοῦωματίου, εἰς τὸ ὅποιον δὲν εἶδεν ἄννη τίποτε πρὸς ἢ βακτηρία του, τὸ δισάκκιον, ὁ ἀσκὸς τοῦ νεροῦ, ὁ αὐλὸς, καὶ τὰ ποιμενικά του ἐνδύματα, ὅλα κρεμασμένα ἀπὸ τὸν τοῖχον. Ὁ Ναζάρ, ἰδὼν τὴν ἐπιπληξίν τοῦ βασιλέως, ἰστόρησε πρὸς αὐτὸν τὴν καλοτυχίαν του καὶ τίνι τρόπῳ εἶχε φερθῆν εἰς τὴν αὐλὴν ἐκ διαταγῆς τοῦ Σῆχ Ἀβδᾶ, παρακαλῶν τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα εἰάν δὲν ἐχρειάζετο πλέον τὰς δουλεύσεις του, νὰ τὸν δώσῃ ἄδειαν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ παλαιὸν αὐτοῦ ἐνασχόλημα. Τόσον ἐθαύμασε τὴν ἀρετὴν τοῦ ὑπουργοῦ ὁ βασιλεὺς ὥστε ἐκβαλε τὸ ἰδίον του φόρεμα, καὶ τοῦ τὸ ἐχάρισε, τιμήσας αὐτὸν οὕτω τὰ μέγιστα κατὰ τὴν Περσικὴν συνήθειαν. Ὁ Μωάμεθ ἔμεινεν εἰς τὸ ἀξίωμα του, καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα του ἀπέθανεν, ἂν καὶ ἀδιαλείπτως ἐκίνουν πάντα λίθον κατ' αὐτοῦ οἱ ἐχθροὶ του.

ΠΡΕΠΒΙ ΝΑ ΔΕΧΗΤΑΙ ΤΙΣ ΚΑΛὴΝ ΣΥΜΒΟΥΛΗΝ ΠΑΡ' ΑΛΛΩΝ.

Μὴ θαρρῶς τόσο εἰς τὴν γνώσιν σου, ἀλλὰ δέξου καὶ παρ' ἄλλων καλὴν συμβουλὴν. Ὅσον καλὸν καὶ εὐτακτον νὰ ἦναι τὸ σχέδιον, πάλιν ὁ ἐμπειρότατος στρατηγός, πρὸ τοῦ νὰ τὸ βάλῃ εἰς πρᾶξιν, θέλει ἀκούσει περὶ τούτου τὴν γνώμην τῆς τοῦ πολέμου βουλῆς. Πρὶν ἐπιχειρησῆς λοιπὸν κανένα μεγάλον καὶ ἀξιόλογον πρᾶγμα, μὴν ἐξετάζῃς μόνον αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λεπτομερῶς, ἀλλὰ ζήτησε συμβουλὴν καὶ παρ' ἄλλων φρονίμων ἀνθρώπων. Πολλάκις καὶ ἓνας μέτριος νοῦς δύναται νὰ ἐννοήσῃ καλλίτερα ἀπὸ ἐσὲ εἰς μερικά πράγματα, καὶ νὰ σοὶ δώσῃ καλὴν συμβουλὴν, τὴν ὅποιαν ἴσως μῆτε ὁ συνετώτατος δὲν σοὶ τὴν εἶδει. Ὅστις δὲν δεχεται συμβουλὴν ἀπὸ ἄλλους, δείχνει ἰσχυρογνωμίαν, καὶ ἡ ἰσχυρογνωμία δὲν δείχνει πολὺν νοῦν. Ὅμως μὴ κατανηγῆς πάλιν εἰς τὸ ἐναντίον ἐλαττωματινῶν ὑποκούφων, οἵτινες εἰς τὰ παραμικρὰ πρᾶγματα συμβουλεύονται τὸν ἡμισυ κόσμον. Οὗτοι παραμοιάζουσι τὰ νήπια, τὰ ὅποια δὲν τολμᾶσιν οὔτε εἰς πᾶσι πημάτων νὰ κάμωσιν. Ἀλλὰ μῆτε εἰς τὸ σφάλμα ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἰς κανένα πρᾶγμα δὲν κάμνουσι στερεὰν ἀπόφασιν, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ἀλλάζουσι γνώμην. Οὗτοι παραμοιάζουσι τοὺς ἀρρώστους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον λαμβάνουσι ἰατρικὰ, ὅμως ποτὲ δὲν ἀναλαμβάνουσι. Ὁ φρόνιμος δοκιμαζέει, ἀκούει ξένην συμβουλὴν, καὶ ἀποφασίζει μόνος του. Ὅταν δὲ ζητῆς συμβουλὴν παρ' ἄλλων, εἶναι ἀναγκαῖος κανὼν τῆς φρονήσεως, νὰ μὴ φανερώσῃς τὴν γνώμην σου: διότι οὕτως ἀκούεις ἀπαθῶς τὰς γνώμας τῶν ἄλλων, καὶ ἔχεις μεγαλητέραν εὐχέρησιν, ὅταν περισσώτεροι ἄνθρωποι, χωρὶς νὰ ἐξεύρωσιν τὴν γνώμην σου, συμφωνῶσι μὲ ἐσέ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

Ἑλβετία.

Κανείς τόπος, ἐξαιρουμένης τῆς Ἰταλίας, δὲν εἶναι ἀξιόθεατος, ὅσον ἡ Ἑλβετία. Ἰσως μάλιστα καὶ τὴν Ἰταλίαν αὐτὴν ὑπερβαίνει διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν Ἀλπεων τὰ θαύματα τῆς φύσεως, τὰ ὅποια ὁ περιηγητὴς ἀπαντᾷ ἐκεῖ καθ' ἕκαστον αὐτοῦ βῆμα, τῆς τερπνοτάτας κοιλίας

τούς καταπληκτικούς βράχους, τῶν ὁποίων ἡ σκεπαζομένη με ἀιώνιους πάγους κορυφή κρύπτεται εἰς τὰ νέφη, τὴν κοινὴν τῶν κατοίκων εὐδαιμονίαν, τοὺς σοφοὺς νόμους, οἱ ὁποῖοι ἐπλήθυναν αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν καὶ ἐκίνησαν τὴν φιλοπονίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἧτις ἔφερε τὴν εὐθηλίαν εἰς τόπον ἔριμν καὶ ἄγονον ἐκ φύσεως.

Ἡ γῆ τῶντι εἶναι ὑγρὰ καὶ κατάψυχρος· τὰ ὄρη, τὰ ὁποῖα περικυκλοῦσι τοὺς ἐσπαρμένους ἀγρούς, γεννῶσι τὴν βροχὴν, τὴν χάλαζαν καὶ τὴν ἀνεμοζάλην· οἱ καρποὶ φθείρονται συγγύτατα ἀπὸ τὰς τοιαύτας τῆς ἀτμοσφαιρας μεταβολῆς· ὅθεν ὁ θερισμὸς ὀλίγον πάντοτε πλούσιος πολλάκις λείπει διόλου· οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὴν ἀναλυμένην χιόνα χεῖμαρροι κατασκεπάζουσι τὰς πεδιάδας με ἄμμον καὶ χαλίκια, οἱ ποταμοὶ δὲν εἶναι πλώϊμοι διὰ τὴν ὀρμὴν τοῦ ρεύματος· καὶ διὰ τοὺς ὑποκειμένους σκοπέλους· πολλάκις σωροὶ χιόνος βιαίως καταφερόμενοι ἀφάνισαν χωρία ἀλόκληρα, καὶ δίσση πολλά ἀνεκαλύφθησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀφανισμένα.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Λουκέρνης περιέχει τὴν πλέον ἀξιόθαύμαστον τοπογραφίαν· ἐπειδὴ πλησίον χλοερῶν λόφων καὶ ποτιζομένων κυλάδων εὐρίσκονται βουνὰ κατὰζπρα· ἡ δὲ λίμνη καταθέλλει με τὰς ὄψεις ὄλων τῶν φιλοκάλων τεχνιτῶν, κινεῖ δὲ τὴν γεῦσιν τῶν γαστριμάργων διὰ τὸ πῆθος καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν ἰχθύων.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ τῆς Ἑλβετίας βουνὰ τὰ μὲν χρησιμεύουσιν ὡς βοσκή, τὰ δὲ σκεπαζονται ἀπὸ πυκνὰ καὶ ἀπέραντα δάση ἐλατῶν, ἢ ἀπὸ παντοτεινῶν πάγους. Ὁ χειμῶν διαρκεῖ πολὺ, τὸ δὲ θέρος ἔρχεται ὀψιμον. Εὐρίσκονται τόποι, ὅπου ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Δεκεμβρίου ὡς τὰς 10 Ἰαννουαρίου τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐπιπροσθεῖται ἀπὸ τὸ ἀμέτριον τῶν ὁρέων ὕψος, τὸν χειμῶνα ἢ κατοικία εἶναι σχεδὸν θαμμένη ὑποκάτω τῆς χιόνος, ἐνῶ τὸ θέρος ἢ θερμότης κατανῆ ἐνίοτε ἀφόρητος.

Ἡ ἀροτρίασις ὀλίγον ὠφελεῖ ἐκεῖ, ἀν αἱ χεῖρες δὲν κοπιῶσιν· ἐπειδὴ δὲ ἡ γῆ εἶναι κατ' ἐξοχὴν σκληρὰ, τὰ βωλοκοπεῖα ἀναγκαίως σφύρονται ἀπὸ 6 βόας.

Θεωροῦσι δὲ οἱ Ἑλβετοὶ εὐτυχίαν, ὅταν ὁ σίτος ἀποδώσῃ πεντάκις τὸν σπόρον. Ὅθεν ἡ Ἑλβετία μόλις ἔχει τὸ δέκατον μέρος τοῦ ἀναγκαίου εἰς αὐτὴν σίτου, καὶ αὐτὸς

πάλιν εἶναι ἀχρεῖας ποιότητος.

Καὶ ὅμως ὄλων τῶν τάξεων οἱ ἄνθρωποι ζῶσιν εἰς εὐθηλίαν καὶ ἄνθει, τῶν δὲ εὐπατριδῶν καὶ πλουσιῶν ὁ βίος εἶναι

τρυφηλὸς καὶ ἡδυπαθὴς, καὶ ἡ καθαριότης, ἐξαιρουμένης ζωηρότερον τῆς ὀλλανδίας, δὲν ἔχει ἴσως ἄλλο παράδειγμα παρὰ τὴν Ἑλβετίαν. Οἱ Ἑλβετοὶ πίνουσι εὐχυμοτάτους οἶνους, τρώγουσι νοστιμότατον κυνήγιον, καθὼς καὶ ὀψάρια, τὰ ὁποῖα παρατίθενται εἰς πᾶσαν τράπεζαν καὶ προηγούνται μάλιστα τοῦ βραστοῦ κρέατος· ὁ κοινὸς ὄχλος τρέφεται πολὺ καλύτερον παρὰ τοὺς εὐκαταστάτους τῶν γειτονικῶν τόπων, ὥστε γεωργοὶ ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὸν ἀγρὸν εὐρίσκουσι πάντοτε πολλὰ εἶδη φαγητῶν εἰς τὴν τράπεζαν χωρὶς νὰ ἔχωσι ποτὲ οἶνου ἔλλειψιν.

Διακρίνει δὲ μάλιστα τοὺς Ἑλβετοὺς ἡ ἀνδρία, ἧτις ἐδοκιμάσθη εἰς διαφόρους περιστάσεις. 300 Ἑλβετοὶ κατέστρεψαν 2000 Αὐστριακοὺς διοικουμένους ἀπὸ τὸν ἀρχιδούκα Λεοπόλδον εἰς τὴν μάχην τοῦ Morigaten. 1400 ἐνίκησαν 4000 χιλιάδας εἰς τὴν μάχην τοῦ Sempach ὅπου ἔπεσε καὶ ὁ ἀρχιδούξ αὐτός. 700 ἀπέκρουσαν 13,000 Αὐστριακοὺς εἰς τὴν μάχην τοῦ Noeffels 1500 ἔδραμον εἰς προὔπλητησιν τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ συγκεκλιμένου ἀπὸ 30000 εἰς τὴν μάχην τοῦ St. Jacques, ὅπου ἐφόνευσαν 6000, καὶ ἀφοῦ ἔδειξαν θαύματα ἡρωϊσμοῦ ἔπεσον καὶ αὐτοὶ μετὰ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας, ἐκτὸς 10 μόνων, οἵτινες ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πατρίδα περιφρονήθησαν ὡς ἀγνεῖς καὶ ἄτιμοι. Τέλος ὁ γέρων στρατάρχης Trivalces ἔλεγεν ὅτι 18 μάχαι, εἰς τὰς ὁποῖας ἠγωνίσθη, τῷ ἐφάνησαν παίδων ἀθύρματα, ἀλλ' ἡ τοῦ Marignan ἦτο πάλιν γιγάντων. Ἐκτοτε οἱ Ἑλβετοὶ συνέδεσαν σριγκτὴν φιλίαν μετὰ τοὺς Γάλλους· ἐπειδὴ ὁ Φραγκίσκος α' τοὺς ἐθαύμασεν τόσο, ὥστε ἐπέθμητε νὰ τοὺς ἔχη διὰ παντὸς συμμάχους. Ὅθεν μετὰ ταῦτα 6000 Ἑλβετοὶ ὑπῆγον αὐτόκλητοι νὰ διασώσωσιν ὄλην τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν καὶ συνοδείαν τοῦ Καρόλου Θ', πολειμουμένου ἀπὸ τὸν Condé καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἠγωνίσθησαν δὲ τόσο λαμπρῶς ἀποκρούοντες ἐνῶ ἐπροχώρου εἰς 10 λευγῶν δρόμον τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε τοὺς ἐβίασαν νὰ σκορπισθῶν.

Ἄλλ' ἡ βωμολαιότης δὲν εἶναι ἡ μόνη ἀρετὴ, ἧτις διακρίνει τοὺς Ἑλβετοὺς. Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἴσως κανεὶς ἄλλος ἄξιος νὰ παραβληθῆ με αὐτοὺς κατὰ τὴν πίστιν. Ὅθεν τάγματα στρατιωτῶν ἀπὸ τὰς αὐτὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλβετίας ὑπηρετοῦντα διαφόρους ἡγεμόνας ξένους ἐπολεμήθησαν πάντοτε μετὰ ἀπαράμιλλον ζῆλον, καὶ ποτὲ δὲν ἔδωκαν τὴν παραμικρὴν ἐπιβουλῆς ἢ κκονοίας ὑποψίαν.

ρὸν λόγον, δίδει ἀφορμὰς μυρίων καταχρήσεων· διήτι και ὁ ἠναρετώτερος ἄνθρωπος ἐὰν ἤθελε τύχη εἰς δημοσίαν θέ-ιν, γινώσκων ὅτι ἡ θέσις του εἶναι προσωρινή και ὅτι ἐντὸς ὀλίγου δύναται νὰ παύσῃ, δὲν ἐμπορεῖ εἰμὴ νὰ κατα- φύγη εἰς τὰς καταχρήσεις· και ἐξεύρομεν κάλλιστα, ὅτι οἱ ἐπὶ τῶν δημοσίων θέσεων ὑπάλληλοι, ἐὰν θέλωσιν, ἔχουσὶ πολλὰ μέσα καταχρήσεων.— Κατὰ τρίτον λόγον, ἀπομα- κρύνων τοὺς ἱκανοὺς, τοὺς τιμίους και φιλοτίμους ὑπαλλή- λους ἐκ τῆς Ἱπηρεσίας, περιστοιχίζει τὸν Κυβέρνησιν μὲ ἀνθρώπρια ἄτιμα, ποταπὰ και δολοπλόκα.— Κατὰ τέ- τартον λόγον, ὀπισθοδρομεῖ τὰς διαφόρους ἐργασίας τῶν ὑπαλληλικῶν θέσεων, διότι οἱ πρωτόπειροι δὲν ἐμποροῦν ποτὲ νὰ κάμωσι τι μὲ τὴν ἀπαιτουμένην τάξιν, ἀκριβειαν και ταχύτητα.— Και τέλος πάντων, ἠθέλαμεν ἀηδιάσειν τοὺς ἀναγνώττας μας, ἐὰν ἀπαριθμήσωμεν τὰ ὅποια αἱ ἄτακτοι μεταθέσεις και παύσεις τῶν Ἱπαλλήλων δύναται νὰ ἐπιφέρωσι κακὰ εἰς μίαν Συνταγματικὴν πολιτείαν.

Ὅθεν τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα χρεωστεῖ νὰ θεσπίσῃ Νόμον ὀρίζοντα αὐστηρὰ ὅρια μεταξὺ τῶν ἀτόμων τῆς ὑπηρε- σίας, και ὑποχρεοῦντα, τοὺς μὲν ὑπαλλήλους νὰ γίνωνται πιστοὶ και ἐνεργητικοὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν· τοὺς δὲ Ἱπηρετοὺς, νὰ μὴν δύνανται νὰ παύωσιν ἢ νὰ μεταθέτωσιν οὐδένα Ἱπάλληλον ἄνευ ἀποχρῶντων λόγων κακοηθείας, ἢ καταχρήσεων.

ΑΝΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΥΟΔΑ ΣΥΝΟΙΚΕΣΙΑ.

Ὁ σφώτατος νόμος τῶν Βαβυλωνίων, κατὰ τὴν ἰδικὴν μου γνώμην, (τὸν ὅποιον μαθῆναι ὅτι μεταχειρίζονται και οἱ Ἐνετοὶ εἰς τὴν Ἰλλυρίαν), εἶναι ὁ ἐξῆς· ἐγένετο δὲ τοῦτο κατὰ πᾶσαν κόμην μίαν φορὰν τὸν χρόνον. Ὅτε αἱ παρθένοι ἔφθαναν εἰς ὥραν γάμου, συντάξαντές τας ὄλας, τὰς ἔφεραν ὁμοῦ εἰς ἓνα τόπον, περίξ δὲ αὐτῶν ἐστέ- κετο πλῆθος ἀνδρῶν. Κήρυξ δὲ, σηκόνων αὐτὰς κατὰ μί- αν, τὰς ἐπῶλει, πρῶτον μὲν τὴν εὐμορφωτάτην ἀπ' ὄλας, μετὰ ταῦτα δὲ, ἀφοῦ ἐπωλεῖτο αὐτὴ εὐροῦσα πολὺ χρυσίον, ἀνεκέρηρτεν ὁ κήρυξ ἄλλην, ὅποια ἦτο μετ' αὐτὴν εὐμορ- φωτάτη· ἠγόραζαν δὲ αὐτὰς διὰ γυναικῶν των. Ὅσοι λοιπὸν γαμβροὶ Βαβυλώνιοι ἦσαν πλούσιοι, δίδοντες πε- ρισσότερον, ἠγόραζαν τὰς ὠραιότερας· οἱ δὲ δημόται γαμ- βροὶ, αὐτοὶ εὐμορφίαν δὲν ἐζήτουν, ἀλλ' ἐλάμβαναν κρή-

ματα και ἀσχημοτέρας παρθένας. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ κήρυξ πωλῶν ἐτελείονε τὰς ὠραιότερας παρθένας, ἐσήκονε τὴν ἀσχημοτάτην, ἢ ἂν ἦτο κάμμια ἡμισερῆ, και τὴν ἀνεκέρη- ρυττε φωνάζων, ποῖος ἤθελε νὰ τὴν νυμφευθῇ λαβὼν ὀλι- γώτατον ἀργύριον, ἕως ὅτου ἔμενεν εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὴν ἐδέχετο μὲ ὀλιγώτατον. Τὸ δὲ διδόμενον δι' αὐτὰς χρυσίον ἐπορίζετο ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν ὠραίων παρθένων· και τοιουτοτρόπως αἱ εὐμορφοὶ παρθένοι ὑπάνδρευαν τὰς ἀμόρφους και ἡμισεράς. Νὰ ὑπάνδρευσῃ δὲ καθεὶς τὴν θυγατέρα του μὲ ὅποιον ἤθελε, δὲν εἶχε τὴν ἄδειαν. Οὐ- τε, ὅποιος ἠγόραζε παρθένον, ἠμπορεῖ νὰ λάβῃ ἀπ' ἐκεῖ χωρὶς ἐγγυητῆς, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ δώσῃ ἐγγυητῆς ὅτι βε- βαιῶς θέλει τὴν νυμφευθῆν, και οὕτω νὰ τὴν λάβῃ. Ἐὰν δὲ δὲν ἐπέρνα καλὰ μὲ τὴν γυναικῶν του, ἦτο νόμος νὰ δί- δῃ ὀπίσω τὸ χρυσίον. Ἢμπορεῖ δὲ και ἀπὸ ἄλλην κόμην νὰ ἔλθῃ ὅποιος ἤθελε, νὰ ἀγοράσῃ. Αὐτὸς ἦτον ὁ καλή- τερος νόμος των, πλὴν δὲν διεμεινεν ἕως τῶρα. (Ἡρόδο- τος. μεταφ. Α. Ῥαδινῶ.)

Ὁ καλὸς Ἡρόδοτος ὑπερεπαινεῖ τὸν νόμον τοῦτον τῆς Βαβυλωνίας, και τῶντι ἔχει κάποιον δίκαιον. Τοῦλάχισ- στον, εἶναι πολὺ καλήτερος τῆς ἰδικῆς μας συνηθείας, ἦτις, ἐὰν συγχωρῆται νὰ εἴπωμεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τοῦτο.— Οἱ γονεῖς ἀγοράζουσι γαμβροὺς διὰ τὰς κόρας των· οὐαὶ δὲ εἰς ἐκεῖνους, ὅσοι ἔχουν πολλὰς μὲν θυγατέρας, ὀλίγα δὲ χρήματα. Ὁ Ἰακῶβ ἐδούλευε τὸν πενθερὸν του ἑπτὰ χρόνους διὰ τὴν Λείαν, και ἄλλους τόσους διὰ τὴν Ῥαχὴλ· ἀλλὰ θυμαστίως πῶς ἠλλαξεν ἕκτοτε ὁ κόσμος· τὴν σήμερον μεταξὺ μας ὁ πενθερὸς ἀνάγκη πᾶσα νὰ δουλεύσῃ πολλοὺς χρόνους δι' ἕκαστον ἀπὸ τοὺς γαμβροὺς του! Πῶσον ἀξιογέλαστον θέλει φαί- νεσθαι εἰς τοὺς ἀπογόνους μας τὸ ἔθος τοῦτο!

(Ἀποθήκη τῶν ὠφελίμων γνώσεων)

ΟΥΔΕΙΣ ΠΡΟ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ.

Κροῖσος ὁ τῶν Αὐδῶν βασιλεὺς, ἔδειξεν εἰς τὸν Σόλων, τὸν νομοθέτην τῶν Ἀθηναίων, τοὺς μεγάλους του θησαυ- ροὺς· και μεγαλαυχῶν, εἶπε πρὸς αὐτὸν· ἄράγε εἶδες εἰς τὸν κόσμον ἄλλον εὐτυχέστερον και μακρυώτερον ἀπ' ἐμένα; ναὶ ὁ Σόλων εἶπεν· ὁμολογῶ, ὅτι εἶσαι πλουσιώ- τατος, και μέγας δεσπότης, ὅμως δὲν τολμῶ νὰ σε ὄνα-

μάσω μακάριον ἕως οὗ δὲν τελειώσεις, εὐτυχῶς τὴν ζω-
 ῆν σου· ἀφ' οὗ δὲ ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Κροῖσος, κατεφρόνησε τὸν
 Σόλωνα ὡς ἀνόητον, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν ὡς οὐδὲν τὴν τῶσιν
 του εὐτυχίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἤγειρεν ὁ Κροῖσος πόλε-
 μον κατὰ Κύρου, βασιλέως τῶν Περσῶν· καὶ νικηθεὶς ὑπ'
 αὐτοῦ, ὄχι μόνον ἐστερήθη τὴν βασιλείαν καὶ ἐλευθερίαν
 του, ἀλλὰ διώρισεν ὁ Κύρος νὰ τὸν καύσωσι ζωντανὸν ἐνώ-
 πιον παντὸς τοῦ πλήθους· ὅταν λοιπὸν τὸν ἀνεβίβαζον δε-
 δεμένον ἐπάνω εἰς τὴν πυράν, ἔκραξε τρίς μεγαλοφώνως·
 ὦ Σόλων! Σόλων! Σόλων! Καὶ ἐπειδὴ ἦτον παρὼν ὁ Κύ-
 ρος, καὶ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σόλων, ἠρώτησεν τὸν Κροῖσον·
 τίς ἦτον ὁ Σόλων; καὶ διατί τὸν ἔκραζεν; ὁ δὲ Κροῖσος
 εἶπεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν· καὶ ὁ Κύρος, ἀφ' οὗ ἔμαθε τὴν
 αἰτίαν ἐλευθέρωσε τὸν Κροῖσον ἀπὸ τὴν πυράν· καὶ τὸν
 περιποιεῖτο μὲ πολλὴν τιμὴν, ἕως τέλους τῆς ζωῆς του.

ΣΩΚΡΑΤΙΚΑΙ ΡΗΣΕΙΣ

Περὶ Ἀρείης.

Τοῦ βίου, καθὼς ἀγάλματος, ὅλα τὰ μέρη πρέπει νὰ
 ἦναι καλά.

Ἄνδριάς μὲν ἐπὶ Εἰσέσεως, σπουδαῖος δ' ἀνὴρ ἐπὶ καλῆς
 προαιρέσεως ἰστάμενος, ἀμετακίνητος ὀφείλει νὰ ἦναι.

Τὸν λιθωνιτὸν εἰς τοὺς θεοὺς· τὸν δὲ ἔπαινον εἰς τοὺς
 ἀγαθοὺς πρέπει νὰ ἀπονέμωμεν.

Νὰ ἀπολογώμεθα μὲν πρέπει ὑπὲρ τῶν ἀδίκως κατηγο-
 ρουμένων, ὅτι ἀδικοῦσιν· νὰ ἐπαινῶμεν δὲ τοὺς διαφέροντας
 εἰς καλόν τι ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

—Ἐίδοποιούμεν τοὺς ἀναγνώστας μας, ὅτι ὁ δωδέκατος
 Ἀριθμὸς τῆς *Μελίσσης* θέλει ἐκδοθῆ μεταξὺ Νοεμβρίου καὶ
 Δεκεμβρίου, διὰ νὰ ἄρχεται τοῦ λοιποῦ ἕκαστος Τόμος
 τὸν Ἰαννουάριον μὲ τὸ Νέον ἔτος.

—Ο ΚΟΜΗΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΙΣΤΟΥ. Μυθιστόρημα
 τοῦ Κ. Ἀλεξάνδρου Δουμά μεταφρασθὲν ὑπὸ Ἰ. Πατρόκλου.

Ἐξέρχεται τακτικῶς ἐκάστην ἑβδομάδα κατὰ Παρα-
 σκευὴν ἢ Σάββατον. Συνδρομὴ πρὸς 100 παράδες τὸ

ἑβδομαδιαῖον φυλλάδιον ἐκ 32 σελίδων· αἱ δὲ ἐνταῦθα
 συνδρομαὶ γίνονται εἰς τὸ γραφεῖον μας.

ΛΕΞΙΟΛΟΓΙΑ.

Δημοσιεύοντες κατὰ διαφόρους καιροὺς εἰς τὸ Περιο-
 δικόν μας Σύγγραμμα ἄρθρα Βιομηχανικά, κ.τ.λ. ἀναγκα-
 ζόμεθα νὰ συνθέτωμεν νέας λέξεις δι' ὅσα ἀντικείμενα δὲν
 ὑπάρχουσιν οὐδόπως εἰς τὴν γλῶσσαν μας παρυστατικῶς
 λέξεις, διὰ τὸ νὰ μὴν ἦναι εἰσέτι ἀνεπτυγμένοι εἰς τὴν Ἑλλάδα
 οἱ διάφοροι τῆς Βιομηχανίας κλάδοι. Οἱ δὲ ἀναγνώσται μας
 θέλουν θεωρεῖ τὰς νεοσυνθέτους ταύτας λέξεις ὡς γινόμενα
 τῆς ἀνάγκης, καὶ οὐχὶ ὡς τολμήματα τῆς ἀδυναμίας καὶ τοῦ
 τύφου. Αἱ τοιαῦται παράλογοι τόλμαι εἶναι μακρὰν ἀπὸ
 ἡμᾶς.

Τεχνομαθία. — (apprenticeship) καὶ Γαλλιστί
 (apprentissage). Ὁ διορισμένος καιρὸς διὰ νὰ μάθῃ
 τις ἐν ἐπάγγελμα.

Τεχνοδιδάσκαλος. — (master) καὶ Γαλλιστί,
 maître. Ὁ Γνωρίζων καλῶς καὶ διδάσκων συστηματικῶς
 μίαν τεχνην, ἢ ἐπάγγελμα.

Μαθητευόμενος. — (apprentice) καὶ Γαλλιστί,
 (apprenti). Ὁ καθυποβαλλόμενος παῖς εἰς ὑποχρέωσιν
 του νὰ μάθῃ ἐντελῶς καὶ τακτικῶς ἐν ἔργον, ἢ πάγγελμα.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Βιομηχανικά. Σελ. Πρώτη. — Περὶ Τεχνομαθίας. 162.
 — Ἠθικὸν Διήγημα. 163. — Ὁ Ἄγγλος ἀρχιδικαστής.
 166. — Οἱ γονεῖς. Ὁ ἱεροκλήρῃς καὶ ἰατρός. Αἱ ἀπο-
 λούσεις τῆς παρούσης ζωῆς. 168. — Οἱ ἐξόριστοι. 169.
 — Μεγαλοφυΐα. 170. — Ὁ κρύφιος θυσσαυρός. 171.
 — Πρέπει νὰ δέχεται τις καλὴν συμβουλὴν. Γεωγραφικὰ
 Ἑλβετία. 172. — Πολιτικά. 174. — Ἀνέξοδα καὶ πολυ-
 ἐξοδα συνοικέσια. Οὐδεὶς πρὸ τοῦ τέλους μακάριος. 174.

Ἡ ΜΕΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ἐκδίδεται κατὰ μῆνα, εἰς δύο τυπογραφικὰ φύλλα.

Ἐπίσκοπος δὲ,

ἘΝ ΣΜΥΡΝῃ, παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰωσήφ Μάγνητι.

ἘΝ ΜΑΓΝΗΣΙᾷ, παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰωάννη Ριζοῦ Εὐσταθίου.

ἘΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, παρὰ τοῦ Κυρίου Ι. Λαζαρίδου, γενικῶς ἐπιτάτη ἐν τῇ πρωτεύουσῃ,
καὶ κατὰ τὴν Βλαχομοδαίτην.

ἘΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, παρὰ τοῦ Κυρίου Δοῦκα Παπαῦ, καὶ Α. Πουλλῆ.

ἘΝ ΘΗΡΑ, παρὰ τοῦ Κυρίου Μάρκου Γαβαλλᾶ.

ἘΝ ΤΑΙΣ ἘΠΑΡΧΙΑΙΣ, παρὰ τοῖς Κ. Ταχυδρόμοις.

ἘΚΤὸΣ ΤῆΣ ἘΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ, παρὰ τοῖς Κ. Προξένοις.

Τιμὴ ἑτησίᾳ προπληρωτέα, ἐν Ἑρμουπόλει, Δρχμὰς 6.

» » » Ἐκτὸς τῆς Ἑρμουπολεως (διὰ τὰ ταχυδρομικὰ έξουδα) » 7.